

KATWA NONO KATWA

¹ Kutankardan nburne kurka nan wan jertin fimu, Theophilus, inbellen katuawa karka na Yesu wa su akuru a dursuzo, ² har kubi ko na iwa yirgye udumu kitene kane. Ulele wa di bayan urka na nono kaduro me nsere timap tirka na iba durtu na cara Ufunu Ulau nono kadura karka na fere. ³ Arka na awa durso litime nin lai bayaqn nipama iniu me. Ata ayiri akut anas ndursuzuani me, tutung incin nbeliani nbelen kilari tigo Kutelle. ⁴ Kubi kona awa ligowe nanghinu, anin woro nanin “na wa cin nanya Urshalime ba. Bar nanin son ca, na alkawali Imba ulena ana su minu mu na mani Ufunu Ulau kutelle nama su, na ina malin lanzu kitiningya. ⁵ Yohanna wa su ubaptizima nin mmen, nin kidun ninnayiru baat Kutelle ma suminu ubastizima nin Funu ulau.” ⁶ Kubi ko na iwa zuro kiti kirum, i tiringye, "Cikilari, kome kubiari uba kurtunu Kilari Ugo Kutenlle?" ⁷ A woroani, "na ummunere iyini kubi nin kubiri kurka na Ucif kele bari likarame. ⁸ ⁹ Daana abenle uliru une, amini wa fita cindu kitene kane, awut kitene kane wantina nanin iyenju Yesu ku, udu wulu nizi mine. ¹⁰ Dana anan nono katua wa din yenju udume kitene kane. Nya kube Among anit awa ba tin yisina kupopo mine nin na littuk aboo. Iwadi anan kadura Kutelleari. ¹¹ Umong worum nin woro, “Anuyge anan Galili bar yangyari indin yenju kitene kane na iwa isin idin yenju kitene kane ba! Nlon liri Yesu ulele

ulena Kutelle yira gye ama dak ule uye tutun. Abakpilu nannya ulele na iyenegye adin cinu udu kitene kane.” ¹² Da na nono kadura Kutenlle kpila, nonon bazu inliru kutenlle kpinlla u-Urshalima unzu Kupara Olives urka na uwa susut un-Urshalimae. ¹³ Da na isa, ighana ipira kuti kitene, kika iwa sosinku. Isan nnono kadure tone: Bitrus, Yohanna, Yakub, Andarawus, Filibos, Toma, Batamawus, Matta, Yakub usaun Haffa, Simon ku-zelot, and Yahuda usaun Yakub. ¹⁴ Vat mine wa muna ati nafo warum inlira mu cancom. Nannya mine awani wa duku, Marayamu unan Isa nan nuane. ¹⁵ Nan nayirane Bulus nin fita nan nuana me anan yinnu sauye. Kubi kind anan dortu Yesu wadi anit likalt nin Na kuta bah kitene. Amino wa woro, ¹⁶ “Linuana nin ton tipinpin wadi kitenen Yahuda tona ugo Dauda wa yerti, uworsu. To ti pipingye Na dak kidegenghe, barna Ufunu Ulauwe Na belin Dauda ku a yertin. ¹⁷ Aworo nanin awadi gono kata Kutelle nafo arik, amino durso anan ni vira Yesu inanin wakifo imologhe.” ¹⁸ Nene unit une nase ukubu kitenen su ni vira ine Nin Nile ikube awa seru kunen. Amino wa diu kutin kika ne liburi me tutoo tijiye gonna ti nuzu udas timalakiti. ¹⁹ Vat anit na idin nanya Urshalima lanza yeri segye, inanin na yicila lisa kitene imin mmi nin tilem na aramik bar kitenere umon na kukuo. ²⁰ Ame Bitrus nin kuro woro, “In na yene ilemon na ina se Yahudaku idi nafo na Maizaburana belin ari, “na kilarime ku vat, na iwa cin umon kilari meba.” iminin yene tuo tipipinnye na Dauda na nyertin tidi kitene Yahudere: 'Na umon yiru kutet me.’” ²¹ Bara

nanin ukamata ti fere ulena ama yiru kitu me (kutet Yahuda) ukamata unite di nan arik kubi kon Cikilari bite Yesu wa fere nari. ²² Indian with tun kubi kana ame Yohana wa ti Yesu ku ubaptisema had udak kubi kana iwa hirigye Yesu ku kitene Kane. Unit ulena tima feru the AMA yitu ulena Ana yene Yesu ku kin nzime ayita nin lai nin kidun kulme. ²³ Barà nanin nono katua me nin gonna nin tisa anit a tiba. Umon lisame wadi Yusuf Barsabas, ulena Lisa me wadi tutun Justus. Unan ba wadi Matthias. ²⁴ Itaa nlira iworo, “Fe Cikilari, yiru nibinei nanit vat, durso nari nanya nawaba alele na ufere ²⁵ ayiru kiti nanyan nkaa katawe na Yahuda nacin ana ti kulapi amini naduo kika na kiduogye.” ²⁶ Inanin wa su mafeferu, Mathias leu ma feruferu amini wasuo urum nanya nanan kata Yesua.

2

¹ Nanaya wui une a Yahudawa wadin ubuki kusana (Upentakos) mine, anan yinu sauyenu wadi kitikirum nanya Urshalima. ² Nin kubi kwak ilanza ufunu likara inin lanza liwui unuzu kitene kana. Anit vat kikane na iwa sosin ku ilenza ukara liwuiye. ³ Kikanere ntutun inin yene Ufunu Ulau kitene aniti mine nafo ula. Tilem ule so kitenen kogye, umon nanya mine nuzu ada kitenen litin nanan yinnu sanu. ⁴ Vat mine kulo nin Funu Ulau, inin tinna bellu tipipin bgarden, nafo na Ufunu Ulau wa dursuzo nanin. ⁵ Kubi kone, among Ayahudawa wa sosin nanya Urshalima iniydge wadi anan fiwu Kutelleri na iwa dak nitiniti gbardan. ⁶ Dana ilanza liwui umosin ufun, anite tinna ipitiruno kidowo

kiti kirum kikana anan yinnu sauyenu wadiku. lipitirin nanite wa su umamak bara kogha nanya na nananyinu sauyenu wadin belu tipipin mine. ⁷ Iianza umamaki i woro nin na timine, "Na vat alele na idin lire ina nuzu kusarin Galiliari iyiziari yinno to ti lembite?" ⁸ Vat bite tidin lanzu nanin liru nin ti pipinbite na ina maru nari mun, ⁹ among bite na nuzu kusarin Patia nin Midia au Elam, among nanya bite nuzukusarin Umesopotamia, Uyahudia, Cappadocia, Pentus nin Uasia. ¹⁰ Kikane among anit wa nuzu kusarin Firizia nin Panfilia, Umasar nin kusarin kagbirin libia idadas nin kagbirin Cirian. Kikane among bite amara Urshalima unuzun Roma. ¹¹ Umunu nin na Yahudawe, au a Yahudawa na ina yinin nin nilemong na arik a Yahudawe yinamung. Among bite nuzu kusarin Island na Krete nin kusarin ka gbirin Arabia. Bari yan-aarin ta ale anite din belu tipipin bite kitene nilemong na Kutelle nasua? ¹² Anite wa lanza umamaki na iwa yininin yari neba itin na tiru natimine "Ile imone yaria?" ¹³ Among many mine imagining wish nanin llinworo, "Ale white din lirunafo isono intoro moninmolo naninkan!" ¹⁴ Bitrus fita alirina kan aworo anan lipitin; nanite, "Anin anan Yahudia nin nalenaisosin in Urshalima, ma Latiszannin vat mine, ima benlinminu ilemong idin yenju. ¹⁵ Among nanya mine din du untooro molo nari nanere ba ai nene kubi karfe tarari nin kudin, anit alele sonon utoro nin kokubi nin lolire ba! ¹⁶ Bara nanin elemon na iyene kiti bite ina malin yertinu ku annabi Joel na belin uworu. ¹⁷ Kubi nayiru nimalin gye, Ima niUfunu Ulau kiti nanite vat, ason nin na shono

mine ma belu anite kadura ningye, Inani anyana mine uyejun, akune inma ninanin amoron yenju kiti. ¹⁸ Kubi nayira ne ima ni Ufunu Ulau kiti nono nin, inan bele anit tipipin nin. ¹⁹ Imati imong idiya ti kitene kani, nin kutin idurso minu imong icine naimase. Kikane kutin, mmi nin ula nin cin vat niti. ²⁰ Kite kane ma ti uwui uti bibit kiti na nit nin pui uti ushine nafo kiti mine. Umong ine mati ma innin dak ida, Men Kutelle manin dak ida su mawusuwusu. kitin konyge. ²¹ Iminin ma tucu anit alena idin yici in bin nanin.” ²² Bitrus tin alau ubin in lire,”Nuana nin a Iraila latizani! Kubi kona Yesu nazaret wa di nan yginu Kutelle na dura minu amere na tuu gye a su matiza ma zikiki mane maana maanaduro amere KutelleAnin natimene yiru nin limo umongye kidene. ²³ Nin nanin iyiru, anin gyere na nakwa Yesu ku kiti nanan ni vira me. Nin nanin Kutelle na malin yinu mu, amini yiru nin nimone. Inin taa anit alena iyiru nin udoka Kutelle ba anan molo Yesu ku. Inani wa kotin gye akusa kite kuca. ²⁴ Amini na kuu, Kutelle na feagye tutun, bara nanin ukul wagya kifo gye kutinba. Kutelle nati Yesu afitatutun. ²⁵ Tuntuni ugo Dauda na yertin kitenen Missiah aworo,”In yiru fewe ku Kutelle, uma lanzi kokome kubi, idi kusa nin mina ima lanzu infiu na le na iin su ivira nin mi ba. ²⁶ Bara nanin kibinai nin ma ti pau, konin kul nin, inyiru uma buni. ²⁷ Uma cini kikana anan kule diku ba. Na uma kuru cin kidawo nin bijuba, bara idi ni fi nin dortu fi nin su ubiyanya' ²⁸ Una malin benle tibou tona ima dfunu ina taa ulai tutun. Umati kibinai nin ti paubara udi nin me sa ligan. ²⁹ Nuana,

nwasa nlira nanghinu sa fiu kitenen kaa bite Dauda: awa ku ikuru ikasaghe, kissek me di nanghirik udak kitimone. ³⁰ Bara nani, awadi gono katwa Kutelleri ayiro nwo Kutelle wasughe issilin, nworu ama ceo umong nanya fisudu me kitenen kutet tigo. ³¹ Awa yene ile imone, alira nbellen fitun Kristi nanya nkul, 'Na iwa shawa ninghe nanya kisseke ba, ana na kidowo me wa yene ubiju ba.' ³² Nin kidun ame Yesu na kuu. Kutelle na fegye tutu. Vat arik anan dortu gyer, tiru mung bara tina yeneyge. ³³ Kutelle na Yesu kutet kudiya amini na ce gye incara ulime me asu ti goo nin Cife. Amini na niri Ufunu Ulau unere taa idin yenju nin lan ze. ³⁴ Tiyiru kap Dauda wadin liru litimere b, bara ame Dauda na duo kitene ba nafo Yesu, nin nanin wang. Dauda litime na be3ling uliru kitene Yesu amere Missiah. Cikilari Kutelle na bwabelin Cikilari nin Missia, su tigo in cara ulime nin ³⁵ Ma inin kata likara nanan ni vira nin." ³⁶ Bitrus nin mala uliru me aworo,"idinin suo iyini vat a Israila Kutelle nati Yesu ku asuo Cikilari nin Missiah, Yesu unere ulena iwa kotinyge ti kusa kitene kuca inin mologye. ³⁷ Dana anite lanza elemon na Bitruse nin nanan kadura benle, iyino ita kulapi, inin woro nanin iyeri tima ti nene? ³⁸ Bitrus nin kwana nani, vat mine icin kulapi min, Andi iyinna nin yise tima su minu ubaptizma. Kutelle ma ma yashu nin kulapi mine, ani niminu Ufunu Ulau Me. ³⁹ Kutelle na malin su likawali amanimunu har nin nono mine nin na nela iyina nin Yesu nin nalena idi pii kusari kikane. Cikilari bite Kutelle mani Ufunu Ulau nin na lena a yicila

gye uniti me. ⁴⁰ Bitrus wa liru kang kiti mine, Anin woro nanin “Tiridon Kutelle anan shawa [yape]minu bara awan nimunu kikanci nafo ale anite na inanari Yesu ku. ⁴¹ Anite na iwa yinin sa yenu nin liru Bitrus iwa ti ubaptisma. Anan yinu sa uyenu kpina kan har timui ti tat, [3000] unwui une. ⁴² Eliu ubun nanya indurtu nilemon na iwa dueso nani. Iwa din ga uzursuzu kookome kubi inin namong anan yinu sauyenu kikane ici liu emonli ligowe nin nin ti lira ligowe kiti kirem kolome liri. ⁴³ Vat anite na iwa din nanya Ushalima ifio kifo nanin nin kata ka zikiki na almararaye wadin sua nin lisa yesu. ⁴⁴ Vat na rika na iwa yinin warsu ko nyan ligowe. Inin leu ubun kosusu nin ligawe. ⁴⁵ Unuzu kubikubi kogha lese anen me adasamu kiti nanan katawe. Nin nimong ile na kogha nadimun ⁴⁶ Ko kishi iwa din zursusu kiti lira kikaneIwa li umonli ligowe ni picu nilari nilari. kubi kona isu nanin ni binai mine taah pau [lanza man ini niza ilemong na kogha diman lgowe. ⁴⁷ Dana su nani, ie ubung zazunu Kutell. Nin nanin vat anit Urshalima nananin ubagirma kubikona imong ine wa linbub ghe anan biye kwina kang kolome liri bara use utucu kusari kulapi mine.

3

¹ In lon liri Bitrus nin Yohana wa cinu udu kiti lira kubin nliir, kubi nikoro ku tiri. ² Umon unit wa duku urika na iwa marigye sa ucin tun umari m, ko lome liri asa iyirogye i ceinge kibulun nlira kika na idin yicu kibulun kicaut bar ana dinga usu likura na rika na ida kuti lire. ³ Dana a yene an Bitrus nin Yohana cin piru kutin lira asu

anin kuculu usadak. ⁴ Dana Bitrus nin Yohana yene gye iworo gye “yene nari” ⁵ Nin nani ayene nanin nizimine, awadin su ini gye i kubu, ⁶ Nin nani Bitrus woro nin gye, ti dini ni kubu ba bara nanin tima nifi ilemong na timu, nanya lisa Yesu in Nazareth shino. fita ucinu”! ⁷ Nin nanin Bitrus nin kifo unite nin cara ulime anin bungye anan fita, kubi kone, abunu inuteta likara ⁸ Anin nyina atina cin! Anin pira nanya kuti lira ligowe nan Bitrus nin Yohana, cin nin kentu nin su Kutelle ku liru. ⁹ Vat anit nanya kuti lirayene itina su liru Kutelle. ¹⁰ Iwa yinin amere unit ulena asa sua kibulun kilau kane kutin lira, asa cin tiro ikubu! Nin nanin anit vat kikane laza umamaki nin limon na iseghe. ¹¹ Dana a mbun Bitrus nin Yohana ku anite co udu kibulun kona iwa din yicu Solomon's porrch. ¹² Dana Bitrus nyene, nanin a woro nanite “Anun anit Isriala bari yarri idun mamaki? Bara yan angari idina arikiku iyiza nafo arikere ti ta ashino nin likara bit, amini din cingye? ¹³ Tima bilin minu ilemong na ita a nanin, Akune bit umunu Abraham k, Ishaku nin Yakub, wa su liru Kutelle ku. Nene Kutelle na antin Yesu ku kan Adide mine na danin Yesu ku kititn igoveno Pilate, asoje nan su gye ti kanchi. Ani gere na nari Yesu ku mbun Pilate k, nin kidun na Pilate ani cina ucin Yesu ku, ¹⁴ Vat ninani ame Yesu wa di Kutelle Misaiah nanan Israila. Unan sali kulap, inandin watirin unan molsu nanit icinge imemoku me! ¹⁵ Kutelle na yinin ani na molu Yesu ku Ame na anani anite ulai sa ligan. Bara nain Kutelle nfegeye ata gye ulai tutun. Tina yene Yesu ku nin lai inuzu na yiri gbar dan na awa tigde nin lai

tutun. ¹⁶ Nene barna ule unite yina nin Yesu unere ta ataa likara tutun amini wa gya acina in bunmi ne vat. ¹⁷ Nene, nuanani kagbiri karu, in yiru anin nanan nadide mine na malu Yesu ku nin tanni, amere wa di Misiah. ¹⁸ Vat nin nani, Kutelle wa belin tutuni ubelen nari Yesu nin molugye. Kutelle wa belin a Annabawe i yertin ilemon na anite ma su Misiah ku. Inani wa yertin ame Missiah ulena Kutelle ma tuu gye ma sonu tikanci anin kuu. ¹⁹ Bara nanin suna umon inazan ini tirin Kutelle ku abun minu isu isu ilemona na ima ti gye alanza mang, bara anan naminu utucu ayepe kulapi mine, kikane ama nin timinu likara. ²⁰ An di isu nani, kubi mayitu na imanin yinnu Cikilari Kutelle din buzunu minu. Nlon liri tutun ima tuugye nanna iye ame Misisia, ulena anan niminu. Ame unit ule Yesu. ²¹ Yesu ma soo kitene kane udu kubi kna Kutelle ma ti ilemon na ana kelle iti ipes, Kubin worsu Kutelle na tii nani, amini na fere ku ananbi kulau abenlin anite. ²² Nafu annabi Musa na belin imon kitene Missiah: “Cikilari Kutelle fe ama tuu ku ananbi nafu mmen nanya mine. Ima lanzu ilemon na ama benlinminu. ²³ Alena inari ulazu ku annabi kone inin durtu gye na ima suo nono Kutelle ba, Kutelle ma molu nanin ²⁴ Bitrus nin leu ubun,” Vat a aannabawa wa belin ilemon na ima se kitimone. A annabawa ane umunu Samuilanin vat na lena ina dak nin kidun iwa belin kitene nile imongye ma yitu nanin. ²⁵ Kubi ko na Kutelle na su ualkawali amma su achif bit mmari, amini na su alkawali ama su anigye ma imari. Amini wa benlin Abraham kitene kite Missiah,” In ma ti anit vat nanya iye bara ilemong na anit mine ma su,” ²⁶ Bitrus nin malzinu,” Bar

nanin Kutelle na tu Yesu ku nanya iye anan su kata Missiah, Awa tuu nin funu a Isriala i su minu

4

¹ Nin nanin among aprist wa dik nanye kutii lirama. Among anan yenju kutilira, au among a Saducee mine da kitin Bitrus nin Yohana kubi inin na biye iwa din liru kiti na nite. ² Inung ani wa lanza ayi kan bara ana kadura yesu wadin liru kitenen Yes. Elemon na iwadin belu nanite Kutelle na fea Yesu unuzu kiti nanan kul amin natigye ulai tutun nikidun na iwa molugye. ³ Bara nanin anit ane tinna ikifu Bitrus ku nin Yohana inin taa nanin kuti licin. Ayahudawa anan anan kataa kuti mawucuwucu ini son ca ukun isuu nanin matirutiru bara kulelen wadi kumali dak. ⁴ Nin nanin wang, among anit gbardan na ilanza uliru Bitrus itin yinna nin Yesu. Anan alena yinna nin Yesu iwa duru anit timui titawn [5000] ⁵ Ukurtunun kuinye ku prist kudewe yicila adide na prist nin na don kate mine pitirno ati mine kiti kirum kuti ma wucuwucu mine nanya Urshalima. ⁶ Anas nkong ku prrist kudya na awa di, awa di kitene. Kitewan Kayifas ku Prist kud, Yohana nin Alexzanda, nin namong na iwadi linwana nin na prist adia. ⁷ Inin taa anan sun ca we inutun Bitrus nin Yohana udu kuti, inin tirino Bitrus nin Yohana, “Ari naminu lo lgangye idin su kataa kane?” ⁸ Dana Ufunu Ulaw na Bitrus ku likara kibinai anin woro nanin,”Nin nwananin aIsraela na min nari, nin vat mine akune latiszanin! ⁹ Kitimone idin tiru nari kitene nimon icine natisu kitin nut une awany acina

ba, inanin tirino iyizari ashino. Bara nanin nan belin minu nii vat a Israela elemone. ¹⁰ Ai nanya lisa Yesu in Nazarerh unit ule na shi mu, har amini wangye ayisina ibung nine, Ai anugyere na kotun Yesu ku tikuse kitene kuca inanin na molugye. Vat ninanin Kutelle na fegye amini dinin lai tutun. ¹¹ Yesu Kriste Nazereth amere litefe idin belu kitene me."Litala lona anan ma kekewere na nari liso litala licine makekewere," ¹² Amere ces ma su nari utucu, Kutelle na ni nari umong nanya ba ulena ama su nari utucu bite kiti nalapi ba!" ¹³ Adide naYahudawe yene usalin feu kiti nan Bitrus nin Yohana. inin yene anit awa be na ina duo kiti madursuzu ba, bar nanin iwa lanza umama ki nin yginu kan. kikane inin yinno anitane nadi ligowe nin Yesu. ¹⁴ Inanin wayene unit ulena iwa shin nin gye di ligowe nin Bitrus nin Yohana iwa dira imong kulap mine. ¹⁵ Ayahudawe woro nono caa kuti mawusuwusu mine inutun anBitrus nin Yohana nin lena ishinyge udas kutiye kikana idin zursuzuzu. Nin kidun na isu nani, adidewe lirina nin na timine kitene Bitrus nin Yohana. ¹⁶ Inin woro,"No imong duku na ima ti nari fuo ale anit awa be ba! ko gha na asosin nanya Urshalima yiru nin nielemong na isu idi zikiki kan, bara nanin na tiwanya ti benlle anit elemone taa ba. ¹⁷ Bara nani, natima cinu anit lanza ilemong na idin dursuzu anit kitene Yesu lii ubung ba, bara nanin tima benlu nanin tima bkwiuzu nanin andi ilau ubun i durzusu anit kite lisa ilena ina ti nanin likara shinu init ulele. ¹⁸ Nin nanin a dide na Yahudawe imini wa woro anan suncaa kiti wucuwucu anit awa bia nanya kiti tutu. Nin kidun dana anan ugade

su nanin inin benle nanin na iwa seke ulirinu kitene Yesu kiti kogya ba. ¹⁹ Nin nanin wan Bitrus nin Yohana woro, "Udi gegeme kiti Kutelle ti dofin minu sa ti dofun Kutelle?" Tima cin minu iyene ilemon na idi gegeme. ²⁰ Arik kusari bit tiwangya dofun minu ba. Natima cinu ubelu nanit kitene lisa Yesu ba nin nilemong nasu natina yene nin nilemon latisza ilemong na ana dura." ²¹ Dana iadide na Yahudawa tutun benle an Bitrus ku nnin Yohana na iwa dira lazun lirumine b, inin yinna na ima kpizu nanin b, bara vat anit Urshalima wa di zazinun Kutelle ku bara imerika na iwa su kiti nuti ulena awangya cina ba ²² Unite wa kalin akus akut ana. Na awa yinin ucin ba tun kubi maru me. ²³ Nin kidun Bitrus nin Yohana cino kuti mawucuwucu na Yahudawe, inin gya udu ki namong anan yinu sa uyenu inin bele nanin elemon na aPrist nin dide na Yahudawa benle nanin. ²⁴ Dana yinu sa uyenu lanza nanin. inin yina vat mine itin kitikru nin ta lira ligowe, "Uci, fere na kea kitene kane nin kutin nin kurawa nin nimong vat nanya mine. ²⁵ Ufunu Ulau nin taa acif bit, Ogo Dauda ulena ana sufi kata, amini na yertin ti pipintone. Bar yari anit nanya iye lanza ayi nin nanan katafe, nin na nit Isreala isu kata kananzan kiti Kutelle? ²⁶ Ugo iye munu ati ifuo anan wucuwucu Kutelle, nin na go munu ati mine inin su mavira nin Kutelle nin le na una fere a suo Missiah. ²⁷ Ai kidenere umunu Heridus nin Bilatus ligowe nin na mong na idi a Yahudawaba nin na nit Israela na iwadak kagbiri kane na ina su ivira nin Yesu. Ulena ana yinin asua Missiah. ²⁸ Inanin yinin ilemone se bara

ina malin yinu uworsu ima sieh.” ²⁹ To nene Uci, lanza ulemong na idin belu ima su nrin tikaci nari, bunu nari arik alena ti ma su kata Yesu udu kitin kogya! ³⁰ Suu kata nin likara fe usu kata kadiye ishizunu, nin nimong izikiki nanya lisa Yesu kucin fe. ³¹ Dana anan yinu sauyenu mala utin lirakitene naiwadiku zunluno kidayo kan. Ufunu Ulau we nanin likara lirinu sa ulazun fiu, nin nanere iwann su. ³² Imgbardan na riike na ti yinna nin Yesu tiwa yining nin elemong na ina durso nari elemon na idinsue. Na warum mine nworu imong ile na adimung in mere. Bara nanin idinnin kosuzu imong mine ilemon na idimung. ³³ Nin nanin likara nono kadura belle imon irika na iyine inbellen fitun Cikilari Yesu nkkune kune uduia yita nati mine va. ³⁴ Among nanye nanan yinu sa yenu na dizimun nimon nin na nen lese imongye. inanin wa dasu nin ikubu na neene kiti nono katawe. ³⁵ Nono katawe wa nin nii ikubuwe kitin nanayinu sauyenu lena adimung ba. Bara nanin vat ananyinu sa uyenu se ilemong na idinin suwe inan se ulinbung. ³⁶ Umong unit wa diku lisame Yusufu, unzu likuran lawi. ulena awa nuzu kusarin Island in Saiporos. Iwa din yici gye Barnabas [umaana lise au, nin ti Yahudaci, unan tii kibinai na mong tii likara kang. ³⁷ Amini wa lewu kunenme amini wa dani nono katawe inan naa ananyinu sauyenu.

5

¹ Nanin umong wadiku unan yinusa uyenu lisame wadi Hananiya nin wani me Sarfatu. Amini wa lewu kunen me. ² Amini wa ceu

imong ikubu ilena alewe kunen gye. anin daa nmin kagisingyekiti nono kadura. Uwani me wang wayinin asuu nanin, ³ Bitrus nin woro gye. “Hananiya bara yangyari shetan pira kibinai fee uminin taa Ufunu Ulau kulapi. bari yangya ri taa uminin su imong ine? Uceu imong ikubu kitife kitene ni lemon na ulewe kunen fie na una nari ikube vat baa. ⁴ Kubi na iwadi isa lewe kunene ba, kunfere wadi ba? Na una lewe, na ikube wadi nacara fere ba? Ani bara yangyari taa uma su imong inazan ilele? Aina arikari urusuzo nari ba, Kutelle ri udi cinu urusuzu gye. ⁵ Dana Hananiya lanza timape atin na adeu kutin akuu camcam. Vat alena ilanza ilemong na ise Hananiya ku tin ilanza fiu kang. ⁶ Uzaman tina idaa iyira libe idikasa. ⁷ Kubi nikoro itat ame uwani me pira, na awa yiru ilemong na ise ba. ⁸ Bitrus nin nuna gye ikubu ilena ulesume damun anin tiringye.”Benli, ligang nikubere ina lewu kunengye? Aminin wa belin nenere ilemong na tina lewu kunengye. ⁹ Bara nanin Bitrus nin woro gye,”vat mine suu imong inanzan! Anin na bea, yinna irusuzu Ufunu Ulau Cikilari! Lanza! ulanza ucin nazamang alena inuzu kasu cikilari fea? idin das kibulun gye, ima yiru fii udu das tutun. ¹⁰ Nanin molu kubi ba Sarfatu tin na adiu kutin libe na bunu Bitrus. Angyene pira yene gye adio libe tutun iyira libea itin idi kasu kupopo kisek lese. ¹¹ Vat anin yinu sauyenu nanya Urshalima laza fiu kang, bara nilemong na Kutelle su Hananiya nin Sarfatu ku. kogya na lanza ile imongye lazan fiu kang. ¹² Kutelle suu kata ka zikiki nanya na cara nono

kadura me ninin anit yino kidere ilemon na iwa din dursuzu anit. Vat ananyinu sa uyenu tinna tina zursuzu kolome liri nanya kuti lira kika na idin yici nin lisa Solomo perch. ¹³ Vat anite alena iyina nin Yesu ba lanza ifeu anan yinusauyene. Bara nanin anit alele leu ubun lanzu fiu nananyinu sauyenu. ¹⁴ Among anit nin awni tin na iyina nin Cikilari Yesu, inin munu atii nin nananyinusauyenu. ¹⁵ Bara nanin taa, anite tinna dasu nin na tikunu kitene libau danna inin nonkuzo nanin kupia nin nanin andi kuyulin Bitrus na dudo nanin inan shino ti konumine. ¹⁶ Anit gbardan nuzu ni gbirin Urshalima daa kiti nono kata. Inanin wadasu nin nanan tikonu kiti minenin nalena ufunu na gwerганu kifo nanin. Kutelle mini wa shin nanin tikonu mine. ¹⁷ Aprist adidewe vat nin nale na iwadi ligowe nin na Sandikiwa iwa di ligo mine inin lanza ayi nin nono katawe. ¹⁸ Bara nanin inin taa anan sun caa kiti lira ikifo nono kataa we inanin watii nanin nanya kuti licin. ¹⁹ Nin kitik anan kadura Kutelle daa atina apuno kiti licin atina anutuno nono Kutelle nutuno nanin das! nin nanin unan kadura Kutelle woro ²⁰ nono kadure, “can udu kiti lira ibeling anite kadura tucu lai usalin ligang. ²¹ Nin lanzu nanin itinna ipira nanya kutin lirainin tin na dursuzu anit kitene Yeesu tutun. Nin nanin ku Prist kudiaawe nin na lena iwa di ligowe ipitrino a Yahudawe. Ligowe nin na dide na Israila. Nin kidun na ipitirino ligowe, inin tuo apolise kuti licingye inan nutuno nono kadure. ²² A me ulena awa di unan kutii licin gye yene nono kata we dikub. Nin nanin intin ikwilla udu kiti na didemine ulire. ²³ “Ti

yene kuti licin wa kunlun kan anan sungadi wa yisin kitiy. Vat nin nanin dana tipira ti kifo anit ane tinanin se kutiye mmpono tinanin dira nanin kuti licin gye. ²⁴ Dana ude na kaptin kutii lira nin na Prist lanza nani, inanin wa nibinai mine tin na ni bunkurno, ilanza umamaki iyizari imon ne mati nanin. ²⁵ Umong nin da ada belle nanin “latizani! ai nene anit ane na ina ti nanin kutii licingye inanin yisin nanya Kutin lira inanin din dursuzu anite. ²⁶ Nanin ukaptin bkuti lira nuzu aduo kutin lira nin nanan kataa me, ina wa danin nono ktawe kutii ma wucuwucu mine. Nanin ma, na iwasu nanin ti kanci b. bara iwa laza fiu anite ma molu nanin nin na tala. ²⁷ Nin kidun ukaptin nin nanan kataa me daa nin nono katawe kuti mawucuwucu, inanin wa tii nanin iyisin mmbung nanite nanya kutii licin gye nin nanin ku Prist kudewe tirino nanin ²⁸ Anin woro nanin,”Ti belin minu na iwa su madursuzu nin lisa Yesu b. inanin nari ulanzun liru bit, inanin dursuzo anite vat nanye Urshalima kitene me. Nin linbung, inanin duro anit nafo arikari dinin kulapi inkulme! ²⁹ Bara nanin Bitrus, lirina mmemoku nono katawe woro,”Tima lanzu uliru ule na Kutell benle nari ti su, na ilemon na anit benle nari ti su ba! ³⁰ Ai anigyere na molu Yesu ku nin kotigye nakusa kitene kuca koneVat nanin Kutelle kona acif bit na rugye na fea gye amini idinin lai tutun nin kidun na ana kuu. ³¹ Kutelle na antin Yesu ku nin bun nin kogy. Ana tiigye asu nari utucu nin su umulkibit. Amini na tii nanar ti cin kulapi. Bara anin shawa nin kulapi bit ³² Tidin belu anit kitene ni lemong gyere na ina se Yesu ku. Ufunu Ulau ulena Kutelle na

ninar, yinna ule ulire kiden ahri. ³³ Dana anan ma wucuwucu lanza nanin, inanin wa lanza ayii kan nin gyinu, inanin wa cinu umolu nanin ³⁴ Bara umong unit wa diku lisa me Gamaliyal. Ame ma wa di owa rum nanya na Farisawa. Ana dursuzo anit ma dudu na Yahudawe, vat a Yahudawe din lanzu infiu m, anin fitananya kuti mawucuwucu aworo, inutun nono kaduro inutun nanin udas nin kubi baat. ³⁵ Nin kidung, itina inutuno nono kadura udas, amini wa beling usaran anan mawucuwuce,”Nuana nin Israila na ti su uhankali nin nilemon na tima su anite alele, ³⁶ Nin nakus kidung, umong lisame wa di Tidawus awa su kulapi. Amini wa beling anit ame unit ucinari, anin akut ku tocun dofingye. Inanin wa molugy, vat anit alena iwa din dortugye tin mala kiti. bara nanin na iwa yinin isu ilemon ana yinin amsu ba. ³⁷ Nin kidung nani, kubi kone na iwa nyerti tisa nanit na ima su, umong lisa me Yahuda, kusaring ka gbirin Galili ta kulapi amini wa tii anit idofingye. Bara nanin iwa molugye vat anit alena iwadin dortugye mala kiti kap udu nitiniti. ³⁸ Nene in beling minu: Na lanza anite le ukule ba! Cinon nanin! Inbenle nanin bara, andi imong ilena idinsusu inuzu kitin nitar, umong ma tii nanin icin, Inanin ima diu. ³⁹ Andi Kutelleri taa nanin isu ile imone, na iwagya iwatina nanin use ba, bara nanin ima na se idin suugaba nin Kutele ri! Among nanya wucuwucu yina nin liri Gamalial. ⁴⁰ Inani wa yiccila nono kadure nanya, ikpizo nanin. Anan mawucuwucu nin kpada nani na iwa dursuzo anit kitenen Yesu tutun ba inin cino

nani. ⁴¹ Nono kadure cino kiti ma wucuze, nin liburi libo kan, bara i wa yiru Kutelle angina nanin kan nin ni nanite icin bara udortu Yesu ⁴² Kolome liri nin kidun nono kadura pira kutin lira nin ni lari nanit inanin wa libun indursuzu nanite ai Yesu unaere Christe.

6

¹ Nanya kubi, anit gbarda wa yininsa uyenu. Alena na Ayahudaweri ba tin na kugbunlu nin na lena ina mari nanin Israila. Bara na awani alena alesu mine nakuu imonle wadaci kitimine kole me liri. ² Nin nani, nin kidung nono kadure lanza ilemong na iwadin bele, inanin wa pitirin anite vat kitikirum nanya Urshalima “na tima su gigime ba andi ti cino kata dursuzu nin nunu Uliru Kutelle ti nin kifo ukosuzu ni monli kiti nanit. ³ Bara nanin linuana na tifere anit kuzor anan Ufunu Ulau, anan nibinai ni lau nin nanan yinu kang. Ninnanin, ti dursu nanin usu kata kane. ⁴ Bara arik ma su anfani ni kubi kone ti liiubung usun lira nin dursuzu anit uliru kitene Yesu. ⁵ Ilemong na anan nono kadure benle annyinusa uyenu yina mung. Bara nanin itin na ifere Istifanus ku unit ulena anayinannin Kutelle kan, ulena Ufunu Ulau di nanya kang. inani wa fere Philibus nin Porokorus nin Nikolas, Timon nin Pamilas nin Nikolas. Ulena iwadi ka gbirin Antiok. Nikolas wa yinin nin na dini na Yahudawa kafin anin yinin nin Yesu. ⁶ Ananyinu sa uyenu tin na inutun anit kuzor taa nanin lira nin taa nanin tarda acara mine kite na timine kogya anan su kata kane. ⁷ Bara nani ananyinu sauyenu tin na ilau ubun dursuzu nanit uliru Kutelle. Ingbardan nana yinu sa

uyenu nanya Urshalima kpina ka. Nanya mine among aYahudawe a Prist yina nin liru itin yina nin Yesu. ⁸ Kutelle wa ni Istifanus ku likara anan su kata ka zikiki nanya nanite anna nuna iliru kitene Yesu. ⁹ nin nanin wan among wa yinin nin Istifanu ku ba. Iwa di lipin na Yahudawari iwa di ligowe nin na iwa yicu nanin Freed man kitin lira nin tutu anit unuzu kusari Siriya nin Alazandara nin kusari Silisiya au Asiya inin tin na su magazan nin Istiufanus ku. ¹⁰ Vat nin nanin na iwa yinin usu unasara ningye b, bara Ufunu Ulau Kutelle di nin gye amini wa yinin uliru kan. ¹¹ Inanin wa tinin ise among anit nayiru usun Istifanus ku kinu, anit ane nin woro,"tilaza adin belu uliru unaza kite ne Musa nin Kutelle" ¹² Inin taa a Yahudawe ayi mine nanakan kitin Istifanu, umunu a kune nin anan dursuzu adu mine. Inanin tin na ikifo Istifanus ku itin ida ningye kiti mawucuwucu na Yahudawa. ¹³ Inani tutun daa nin namon anit ini taa Istifanus ku kinu. Ale anite nin woro,"Ka gwane din belu imong inanzan kitene kutin kulau kunlira bit nin kitene adu Musa na ana seru kiti Kutelle. ¹⁴ Ilemong na tidin bele unare ti lanza gye adin duu ule Yesu na ana nuzu kusarin Nazareth ama turnu kutii lira kone amini daa nin adu alena tiyirumu alena anit kune bit na durariba. ¹⁵ Vat anit nanya kutii mawucuwucu yene Istifanus ku inin yene umurome na fo umuro ngono kadura Kutelle.

7

¹ Nin nanin ku prist kudawe tirino Istifanu ku,"ilemone na ant alele din belu kite fe kiden

are? ² Istifanus nin kawa, “Nua nanin a Yahudawa nin na didawe, lanzannin! Kutelle kudewe na tidin ruugye, wa zuru nin cifi bite Ibrahim na wa dutu nanya kusarin Mesopotamia, kafin adak kusarin ka gwirin Haran. ³ Kutelle nin woeo gye, cino mmin mone na uduku nan na iyayife, duku, udu mmin mona ima dursu fi. ⁴ Amini Abraham tina acino mmim mone, na Chaldia, amini wa dak Uharan anin soo kikane. Nin kidung ucif me kuu, Kutelle nin belingye anuzu mmimn mone na sosinku. ⁵ Kubi kone Kutelle wadi asa naa Abraham mmin lisosin me ba. Vat nin nanin Kutelle su gye likawali ama nigye mming mona amasoku nin nisudu me, sa ligan. Nin nanin ma Abraham kubu kone awa dinin nin gono kana ama su ugadu me ba. ⁶ Nin bung Kutelle belle Abraham, 'Isudu fe masuo kipin limara. ima suo kikane udu akus akalin anas, lisosin mine kikane lin ma yitu licin ari. ⁷ Men ba nani ulada umugunta mine na itaa nono nin son, mba nin nutun min, nin kidun isudu fe madak ida usujaida [lidurun] nan mmin mone. ⁸ Kutelle nin dokace Abraham, asu nono ni lime me[mboo] ukaciya, nanin anit ma yinu inin nono Kutelle ari, Nin mbung ame Abraham se gono lisame Ishaku, kube na Ishaku wa tii ayira kulir, [8days] Abraham su gye ubo[ukaciya] nin mbung ame Ishaku mara gono me lisame Yakubu, Yakubu yita ucif nono likure, alena aYahudawe din yici nanin akune na cif bit. ⁹ Iyiru gono ki kune Yakube laza ayi bara ucifime wa yiru Yusufuku ataa gye kinnayi me. Inanin wa lewu gye nacara nanan kasau,

inanin wa yiru gye udu Umasar, kikane amini suo unan licin. Vat nanin Kutelle mini na bung Yusufu ku. ¹⁰ Amini wasugye ukariya kikana anit wani uwahala. Amini wa nigye uhikima kan, amini watii Firaun, ogo Masar, asu umong icine kitenen Yusufu. Nin nanin Firauna nin nin yira gye asu umulki nanya Masar nin yenju kuturan Firauna. ¹¹ Dana Yusufu wadin su kata kane, iduru kon kubi na umonli wasali nanya mmin Masar nin Kaana, Anit wa di tikanci kan. Kubi kone Yakubu nin nonome na iwa dinin ni mmonli ba ¹² Dana Yakubu lanza imonli lesu din Masar, amini wa tuu nuono me udu Umasarinan di seru imonli li, inanin wa duo idi seru imonli kitin Yusufu, inanin wa yinin Yusufu ku b, inanin wa kpilin kilari. ¹³ Kubi kona nuona Yusufu duo iseri ni monli unbe kikanere, anin benle nanin ame ari. Nin nanere Firauna nin yino an Yusufu a Yahudaweri, nin anit ale na idaa unuzu Kaana nuona mere. ¹⁴ Nanin nin kidun na Yusufu tuo nuona me kilari, inin benle ucif mine Yakubu Yusufu dinin us me nin iyalime idak Umasar ida suo k. Kubi kone Yakube nin nono me wadi akut kuzor nin kutochin ¹⁵ Dana Yakubu lanza nani, ame nin lilari me yga udu Umasar. Nin kidun Yakube kuu kikane, nin na mong akune bit, nin nono me kuu kikane ¹⁶ Inanin wa yiru abi niwo mine idamu kutin bit kikane ikasa nanin kikana ucif bit Abraham naseru nanya kagbirin Shechem. ¹⁷ Akune bite taa gbardan kubi kona Kutelle wa dinin su utucu mine kiti na Msrawe, nafo na ana su Abraham ku ualkawali. ¹⁸ Umong ugo da a suumulki Umasar, na ame yiru Yusufu ku ba na amere wabun nanin kubikona awadi mulkeba, ¹⁹ Ugo ne rusuzonanin kurun asu

uzalamci kit na kune bite ana nin uwahalakang. Amini wa tii nanin itusu nono nibebene mine idas ni lari mine inan kuzu. ²⁰ Kubi konere iwa maru Musa k, Kutelle, nin yene gye gono ki gigimeri kan. Nin nanin acif me nashe gye nanya kilai nanya tipui ti tat ²¹ Inanin wa ce ghe idas kilare, bara ushonon Ifirauna nan nin seghe ibiu kigawa, amini wa minghe nafo gono mere. ²² Iwa dursuza Muse ku vat ukoyo na ani Masarawe yiru mu, amini wa gunjo asu imong ezikiki kan ²³ In lonliri kubi kona Musa wa di akus akut kutochin, amini yina kibinai me ama di lisu anit me, a Israila ²⁴ Amini wa yene ku Masarawa di fuo ku Israila. Bara nanin amini wa tinin adi bunu ku Israila, atina amolo ku Masarawe. ²⁵ Muse wa suso ku Israila maynnu Kutelle na tuu ghe ada bolu nanin nanya lichin Masaraware. Bara nani ne inin wa yinin ba. ²⁶ Nin kuiy, Muse yene ku Israila din fuo atimine. Amini wa cina ukosu nani, Anit, anin na biye li nwana a Israila! Bara yanghari idin fuo ani mine? ²⁷ Ame ulena awa lanza gwana me ukule turno Museku kusari ani benle "aa ghari taa fi kulauya kiti bit! ²⁸ Udinin suu umoli nafo na una molu ku Masarawe ilenghe? ²⁹ Dana Musa lanza nanin atin na achino u Masarawe acoo udu mmin Midiniawa. Amini wa ti akus kikane. amini wa suu ilima kikan iwane mara ghe nono niba. ³⁰ lon lir akus akuta nas nin kidun, Kutelle seeghe nanya gono kadura me udu kiti Musa. Ani see Musa ku nanya galtun kushoo kona kuwandin jujuki dawo nanya kushoo kukau ku popo likup. ³¹ Dana Musa yene nanin asu umamaki, bara ula wadin lii kushe amana kushoo juju kidawo ba,

dana ada kupopo kushoo anan yen, amini wa tini alanaza liwui Kutelle yichu ghe, ³² Men Kutelleri ulena akunefe na zazu. Men Kutelle Abraham, Ishaku, nin Yakubu na ina zazu. Musa lanza fiu kan atina ketuzu. Alanza fiu yeju kushoo tutun. ³³ Nanin Kutelle woroghe akala akwatak me auro sa udin daukaki. Bara kika na uduku kiti kilauwari kinaniari. ³⁴ Imali yenu elemon na ann Masarawa di ni anit nin ti kanci. Iianza aniti nin kubi kona idin ghilu. men daa ida bolu nanin nachara na Marawa. Nene fita, bara idin chinu utufi nanya Masar, ³⁵ Musa amere wa bung nono Israila, ulena iwa narighe, inin woro, aa ahri na tifi un kulau kitibit! Musare Kutelle na tuu ghe asu umulki mine ani bolu nanin nanyaa lichin amere ule na gono kadura gye kushe walin ghe suu imene. ³⁶ Musa amere wa nutun akunebite in Masar. aamini wa wasu imong eziki gbardan, nanya Masar bara ana dura Kutelle wa di nin ghe, kurawa kku shine nin akus akuta nas anit Israila nadi nanya kushoo. ³⁷ Ule Musare na awa benli anit Israila, 'Ktelle maa dani nin mong nanya na nit mine asuo kuannabit nafo men. ³⁸ Ule unitere Musa na awadi nanya na Israila na awadi nanghinu nannya kushoo; amere gono kadure Kutelle wadi nin ghe likup Sinai. Amere Musa na Kutelle na nighetidokoki bite, amere ulena abelin akune bite tipipin tona unan kadure wa belin. Amere ulena ana seru tipipin Kutelle udu kiti bite dana tidin belu nari tusu lisosin linsali ligan udu kusari bit. ³⁹ Vat nin nani akune bite wa nari lanzu Muse k, inani wa nari asuo nani udia mine, inani wa dinin suu i kpilin udu Masarawa. ⁴⁰ Bara nani inani wa beli

yayame Haruna, 'kele nari kudodo kono kuma suo nari kutelle ayiru nari udu Umasar. Bara ame Muse na tiyiru yeri se ghe ba. ⁴¹ Inani wa kee kutelle kaluka. inani wa nakpiza tihadayu mine mbung kaluke inan zazin kudode, inani wa suu afu nin niwawa bara ilemong na inin kele. ⁴² Bara nani Kutelle tina chino ukelu nani. Amini chino nani isuu uwui, upoi nin niyin, kitene kitene kane usujaida. ulele di daidai nin tipipi too umong ku uan liru nuu Kutelle n yertin: Kutelle na belin, Anun anit Israila, kubi kona na iwa libun molsu ina nin nakpizu tihadaya mine nanya akus akut anas na iwadi nanya kushoo, inani wa nakpiza meghari ku tihadaye? ⁴³ Bada nanin iwayiru kudaga udu niniti kona kuwa di nin aloli kutelle Molech inani wa suu ghe usujaida. Inan tutun iwa yiru usufa fiyin ulena iwa yichu ghe Rephan. alelere akunki alena iwa kiye inani wa suu manin usujaida na menba. bara nani ima tii ida yiru nilari pii udu kankagbiri dana kadi pii dana ka ta Ubabila. ⁴⁴ Kube na achif biteiwa di nanya kushoo, inani wa suu Kutelle ku usujaida nanya kudaga nafo awadi nanghinu. Inani wa kiye kudaga nafo na Kutelle na belin Muse ku. kuwa di nafo kona Muse wa yene kitene likupe. ⁴⁵ Udak kidun, ukon kunebit ayira kutent kone kubi kona Joshua wa dak nin ghinu nanya mminghe. Kubi konere iwa bolu mmin mone, kubi kona Kutelle wa nutun anite alena iwa di nanya mminmone, att nain inuzu. Bara nani Israila kifo mmin moneiman taa min mine, Kudanaghe wadi nanya mine ni duu ayiri ugo Dauda. ⁴⁶ Duda taa ayi Kutelle man

amini wa tirin Kutelle ku sa akeeghe kilari kika na ame nin vat anit Israila ima suu ghe sujaida. ⁴⁷ Bara nani Kutelle nin woro Dauda ku uson fere Sulaimanu ma keyi kilari kika na anit ma suu usujaida. ⁴⁸ "Bara nani, iyiru kitele katin likara koyan. Na awngya asuo kilari kana ani kiye ba. nafo na Ishaya una liru nuu Kutelle wa nyertin: ⁴⁹ Kutelle woro "kitene ukursiyi nighari, kutin tutun kiti patilu nin ghari musu kiyapin kilari imaa keyi mugha? Men litini ina kie imong vat kitene nin kutin. ⁵⁰ Bara anun anit ari iwaya kelai kilari kana men wanya isuu nanya kinin ba? ⁵¹ Anun anit atimine di gagan kitime! idi nafo akune minere! iani naru Ufunu lauwe, nafo na ini suu! ⁵² akune mine watii anan liru nuu Kutelle ti kanchi kan. Inani wa molu alena iwa beli ubelen dakin Kristi, amere ma chas ana nonko kibinai Kutelle man. Kristi une na malin dak! Amere ule na na ina kpilin nanan ni vira meinani na yisi imolughe! ⁵³ Anughere anite na ina seru tidokoki Kutelle. Too tidokore Kutelle nani gono kadura me ani acif bite, vat nanma na ina durtu ti dokokeba. ⁵⁴ Kube na anan ma wucuwucu na Yahudawe nin saure lanza vat elemon na Istifanus benle, inani wa lanza ayii ka. Inani wa din talu na yini mine bara ilemong na Istifanu benle nanin! ⁵⁵ bara nani Ufunu ulau tin nonko kibinai Istifanus. Amini tii iyizime kitene kane atina ayene ikanan laa Kutelle. Amini wa yene Yesu ku yisin mbung chara ulime Kutelle. ⁵⁶ "Yene,"aworo" iyene kutele puno, imini yene gono nit yisin kusari chara ulime Kutelle ⁵⁷ Dana anan ma wucuwucu na Yahudawe nin usaura mine lanza. inani watii inteed kan. Inani

wa tursu atuf mine ninna chara bara na iwa lanza ghe ba, sa umolukubi itinna imuna tii kiti me. ⁵⁸ Inani iwa wunun gh udu udas kagbire Urshalima tina tauzu ghe nin na tala. Anit alena iwa suu kinu kitene me itina kala alituk mine ichau kupopo ko kunyana lisamw Shawulu amini wa suu uhaa nalituk ke. ⁵⁹ Dana ilau ubun tauzu ghe nin natale, Stifanus taa nlira, "Ucikilari nin Yesu sere ifip nighe! ⁶⁰ Nin nani Stifanus tin na adeu kitin ani jartin, Cikilari, na uwa kifo nani kulapi kona ba! Nin kidun na benle nani, atina kuu.

8

¹ Bulus wayiru akuru ayinna nin molughe. Bara nani itunna ighanan tizung nono Kutelle-uniu uniu uduya lilole in Urushalima; tutung vat nanan biye malakiti ukilunu nasarin Urdun nin Samariya, bannin nono katwa we. ² Anan lanzu fiu Kutelle yauna libin Istifanus idi kasu nin kucculu kang atiyom. ³ Ama Shawulu wa lanza kilarin in lira Kutelle ukule kang; awa piccu nilari nilari in nutuzunun nalilime nin nawani, anin tiza nani nilari licin. ⁴ Anan yinu sa uyene na iwadi nanya Urshalima tinna choo udu nigbri-nigbri, inani wa lii ubun suu uwa-aze Yesu. ⁵ Umong nanya nanan yinu sa uyenu ulena lisame wadi Philibus achino Urshalima udu u Samariya. kine atina belu nanitau Yesu amere Kristi. ⁶ Anit gbardan kikane lanza Philibus liru nin yeneghe adisu kata kazikiki. Bara nani inin vat dandana kupopo kiti liru me. ⁷ Nafo umisali, Philibus umurcha ufunu unanzan unuzu das kiti nanit gbardan, inani wa nuzu nin kuchulu

tutun anit gbardan na iwa dinin agurgu na bunu ba. ⁸ bara nani anit gbardan ka gbri kane lanza liburi liboo. ⁹ Kikane umong unit wadiku kagbri kane lisame wadi Simon. Ame wadin suzu nikulma uworsu. awa niza anit umamaki nin kat nikulma me nanya Samariya "Simon udia une!" ¹⁰ Vat anit kikane, vat anit ahem nin na chine ilatisza ghe. Inani wa beling, " Ule unite likara lidiya kutelleri." ¹¹ Inani wali ubung latiszighe chaut, bara uworsu awa ninani umamki nin kata nikulma me. ¹² Bara nani iwa yinin ni Philibus ku nin liru umang une kitene Kutelle na ana durso liti me ogo, nin kitene Yesu Kristi. Nanilime nin nawane alena yinna nin Yesu esuu nani nubaptizima. ¹³ Simong litime yina nin liru Philibus amini wa sughe ubaptizima. Amini wa tini durtu philibus ku, amini walii ubung laz uamamaki nin kata kazikiki kana Philibus wa din sue, imong ine wa durso ulirin Philibus kidegenari. ¹⁴ Dana nono katwa nanya Urshalima lanza ani gbardan vat Samariyan yina nin liru Kutelle, inanio wa tuu an Bitrus ku nin Yohana kika ne. ¹⁵ Dana Bitrus ni Yohana da nanya Samariya, inani wa tin nlira kiti na lena iyina sa uyenu ina sere Ifip Milau. ¹⁶ Bara Ifip Milau wadi misa tolo atimine ba. Iwa suu nani ubaptizimari ma chas nanya lisa Ucif Yesu. ¹⁷ Nin nani Bitrus nin Yohana tarda achara mine kite mine ana sere Ifip Milau. ¹⁸ Simon nin yene inaa anit Ifip Milau bara utardu nachara nono katwa kitene mine. Bara nani amini wa ni nono katwa we ikurfun, ¹⁹ anin bele,"taani menma suu elemong na anin

di suu, bara kogha na itaaghe achari nin ama seru Ifip Milau." ²⁰ Bara nani Bitrus nin benlin ghe,"Fia nin nikubu fia nanah, bara udinin suu use ufilu Kutelle nin nikuba! ²¹ Uwangya usu katwa nan arik ba nanya suu nilemone, bara kibinai fia diligowe nin Kutelle ba! ²² Bara nani chino kibinai kinanzan kane, uni roko ame Ucif, andi ama yinu, ashawa nin kulapi kunanzan kona udinsue nan kibinai! ²³ kpila uchin libau linazan lone bara yene udin kiyashi bi, bara fea we ubawa ri katwa ka nanza kane. ²⁴ Simon ghe nin kwan, tai nlira kiti Chikilari bara asuu elemon na u bele! ²⁵ Nin kidun Bitrus nin Yohana belle anit kikane elemong na idini suwe kitene Chikilari Yesu nin dursu nani usakkwe Chife ina tina ikpila udu Ushalima. Kitene libauwe, itina dursuzu anite uliru uchine kitene Yesu nanya Samariya. ²⁶ Umong uwui unan kadura ulena Kutelle yuoghe kiti Philbus "Fita uyisin nin duo kusari kudu unuzu Urshalima udu kagbirin Gaza." Liboiwe wadi kusari kushori. ²⁷ Bara nani Pilibus fita agya udu liboiwe. Liboi lolere amini wa zuro nin umon unit mmin Etopia. Awadi unit udeawari ame awa di udia vat na sarauniya Etopia. Nanya lilemme anit wadi yicu ku sarauniya Kandence. Ele unite wadin cinu udu Urshalima usu ususaida, ²⁸ amini wacinu u kpili kilari awa sosin kitene kuchariot me. Amini wadi chin, amini wadi belu ni nyerta kutakarda unan lirin nuu Kutelle. ²⁹ Ufunu ulau Kutelle woro Philibus ku, "Can cana uzuro nin imon ngju." ³⁰ Filibus tunna a lalla i chum udu kiti me, a lanza nge adin nbellu ni nyerte nan liru nin nu Kutelle Ishaya, aworo,"uyinno ma nyertu

mane? ³¹ Unit Habasha woro, men mmatizari inyinin andi na umon belli ba!” Unitte woro Filibus, ngna uda so likot nighe.” ³² Uliru Kutelle na uittin Habsha wa di nbellu ni nyerte imoe ile awoo cino nafo ku kam uchindu kiti bo, nafo kukam na kumiin tikk na charan lenghe na ma bo nanere na puno unume ba. ³³ Nyanya ntolti litime itunna ibolo nghe ushara. Nga ri mabello imommon inanzang litime, inani wan yiru ulaime. ³⁴ Unan salin masu tirunu Filibus ku, awo, “ndin rizufi nacara, unan liru nin nu Kutelle din liru kitene ghari? Litimere sa kitene nmonghari? ³⁵ Filibus tunna a cizina uliru, a cizina kutakarda kulau ng Ishaya atunna nnbellu ghe kitene Yesu. ³⁶ Kubi ko na iwa din ci libo ido kankitin mmyen unan salin macu wuro, “Yene, mmein mongo kikane; Iyanghari ma wantinura nyanyan mmein ishinti ni nyanya mmeine?” ³⁷ Filibus woroghe, uwan yinin nin kibinayi fe vat, iwanya ishintifi nan nyan mmeine.” ³⁸ Unittin Habasha woroghe, yisina nin nimon an-njue. Itunna itolo na-bee ipira nan nya mmeine, a shintinghe ku. ³⁹ Kubi ko na inuzu nan nya mmeine, Uruhu Kutelle tunna a yira Filibus ku. Unit Habasha tunna a nya nin liburi libo. ⁴⁰ Filibus tunna ayene Uruhu ulau yaughe udumu kaghirin Azotus. Akata a cin belle uliru umang itin Yesu, nighiri-nighiri. a do Ukaisariya.

9

¹ Vat nani Shawulu leo ubun inziu nanan dortu Kutelle. Aminni wa do kiti ndia kutii nlira n-urushalima. ² Aworoghe inghe ma-nyertu-

nyertu ma na a ba dumu kitii na didia natii inlira n-Damaskos. Ma nyerte wa nighe aghang ale na aba kivinu uzaman nan na wani ale na idin dortu libau Ise, akuru a cisoni natii nacin n-Urshalime, bari adi-dia na nan wucu kideinne ba funuani. ³ Ku bi ko na Shawulu nan nan cinme wa din cinu udu Udamaskos, na nin daudaunu ba, umon kanang tua unuzu kitene kani mu kilinghe. ⁴ Atunna a deou kutin, a lanza liwui nuzu kitene kani, liworoghe, “Shawulu, Shawulu, bari yanghari udin ni nantiting uwuya?” ⁵ Shawulu tiringhe, “Cikilari, fe ghari?” A kawaghe aworo, “Mere Yesu, ullenge na udin yooghe. ⁶ Vat nani fita upiru nanya kagbiri! Umon nanya kagbire ba bellinfi ilemo na umasu.” ⁷ Alenghe na iwa di nin Shawule lanza fiu, na iyinno ubellu nimomon ba. ⁸ Shawule fita kutene, da na apuno iyizzime, na ayinno uyenju nimomom. A nit arka na iwa di ninghe, kifoghe nchara udumu na kipin Damaskos. ⁹ Shawulu ta ayiri a tat, na nin yenju kitiba, ana awa lii sa asono imomon ba. ¹⁰ Ndamaskos, umong waduku ulenge na iwa yicighe Hananiya unan dortu Yesu. Cikilari Yesu ta Hananiya nanyan namoro-yenju, a aworoghe, “Hananiya!” Ame kpana aworo “Cikilari, nding latizu.” ¹¹ Cikilari Yesu woroghe, “cang umong ulayi na idin yicu ning 'udert' ule na udo nghan Yahuda. Utirin lisan mong unit na idin yicighe Shawulu kunan kagbirin Tarsus, nene adin foyi nachara. ¹² Shawulu wadi amal yenu nanya namoron yenju kiti, umon unit na idin yicughe Hananiya pira kilari kirika na awa duku atardaghe achara bara anan yenje kiti

tutung.” ¹³ Hananiya kpana aworo, “Cikilari, anit gbardang nabelli ubelleng nnit ulele! A su imon inanza gbardang kitene na rika na iyinna nifin Urshalima. ¹⁴ Ame na malu seru niyert kiti na didyawwe, ulenge na una nighe likara akifizo arikana iyina nifi kikane Damaskos.” ¹⁵ Vat nani Chikilare woroghe, su immon irika nan belling fi usu, “Can kitin Shawulu!, bara nan nfereghe a suyi katua litinighe nin arika na isali aYahudawa anan na goomine nan nIsrailawe. ¹⁶ Memma litinighe ba belling nghe, aba niu kan kiti nanit bari ubellinani uliru litinighe.” ¹⁷ Hananiya nya a pira kilari kirka na Shawulu diku. Da na ayene Shuwulueku, a tardaghe achara litime, anin woroghe,”Gwana Shawulu, C; hikilari Yesu ntoyi kitife. Amere wa dak kitife kubi ko na uwa di libau udu uDamaskos. Amere na tuyi kitife bara unan kuru use uyenju kiti, tutung uRuhu ulau bara yiru likara litife.” ¹⁸ Nanin dandaunu ba, imonimon nafo imart nibo deu niyizin Shawulu, anin tunnan yenju tutung. Anin fita itaghe ushintunu nmyen milau. ¹⁹ Kimal nlii nimonlin Shawulu, ase likara kidowo tutung. Shawulu so nin namong anan dortun Yesu nayiri gbardang. ²⁰ Na nin dandaunu ba, atunnan bellun belle Yesu nanya nati nlira mine in wo amere gono Kutelle. ²¹ Vat nalenge na iwa lanzaghe puzuno tunu inin din bellu, “Na ulelere din nanzu narika na iwadin Urushalima anan yiccu kitenen lissa lole ba? Tutung ada kiti kane anan tere nani a yauna udumun kitin Priest.” ²² Ama Bulus wase likara asu uwazi abellu a Yahudawa na idin Damaskus au Yesu amere Kristi. ²³ Na ayira

gbardang in kata, A Yahudawa kyele atimine nwo imollughe. ²⁴ Ama Shawulu wa lanza ile imon na idinin su isughe. Iwaso ncca kibulughe kiti nin lirin inan mologhe. ²⁵ Ama nono katwa me yaughe inin toltिंगhe ligitiri, iwa ghavinghe nin kukuzughari. ²⁶ Na anin da u'Urushalima, Shawulu mala udofinun nono katwa, ama vat inghune wadin lanzu fiume, na iwa yinnin ame wang gono katwari ba. ²⁷ Ama Barnabas yaunghe adamun ubun nana liru Kutelle. Anin belle nani tana na Shawulu wa yene Cikilare libau tutung Cikilare wa liru ninghe, tutung tana na Shawulu wasu uwa'zi lissan Yesu sa fiu in Damaskus. ²⁸ Awa zuru nanghinu kube na iwa din piccu nin niccu nanyan Urushalima. Alira sa fiu nanya lissan Cikilari Yesu. ²⁹ Tutung asuzu mayardang nin na Yahudawan Girisiya; ama iwa dinga ubingan molughe. ³⁰ Na linuanan yinno nin nilemone, ida ninghe u Siseriya inin toghe udun Tarsus. ³¹ Tutung, nilarin lira vat nanya Urdun, Ugalili, nin Samariya se lissosin liman tutung iwa kunjo; tutung ucin nanyan fiun Cikilari nin nanya mang Ruhu ulau, kilarin lire kunjo nin nanit. ³² Nene imoimon wa yita, na Bitrus wa galu vat nitinit, ada tolo kiti nanan bi ale na iwa di kagbirin Leyida. ³³ Kikane awase umong unit ku lissame Aines, urika na awa li akus kulir kitenen komime, bara awadi nin konun ku kidowo. ³⁴ Bitrus woroghe, "Aines, Yesu Kristin shino nin fi. Fita ukyele ukomife." Atunna afita ayissina. ³⁵ Bara nani, vat nalenge na iwa sossin in Leyida nin Sharon yene unite ikpilla atimine kitin Cikilari. ³⁶ Nene in kan gono

katwa waduku n nanyan Joppa lissame Tabitha, urika na ukpiluwe di “Dokas.” Ule uwane wa kulung nin katwa kacine anin katwan kunekune ka na adin su anan likimon. ³⁷ Nanya nayiri ane, ukonu kwaghe anin ku; na ikussughe, inin nokoghe kuti kitene. ³⁸ Uleyida wadi kupon Joppa, tutung nono katwawe wa lanza Bitrus di kikane, ito anit aba kitime, ipotoghe acara, “Dacari kiti bite sa umolu kubi.” ³⁹ Fita adofino nani. Na ada duru, idoninghe kutii kitene. Tutung vat nawani ale na alesmine nakuzu yissina kupo me kuculu, inin dindursuzughe altuk nin nazeni alenge na Dokas wa tuju nani kubi na awadi nanghinu. ⁴⁰ Bitrus nutuno nani vat nanya kutiye, atumo atanlira; anin gitirno ayene kidowe, abelle “Tabita, fita.” Apuno iyizi me, na ayene Bitrus ku, afita aso. ⁴¹ Bitrus nin nakpaghe ucarama afeghe; na ayicilla anan-biye nin nawani alenge na ales mine na kuzu, ananani ame nin laime kiti mine. ⁴² Kogha tunna nin yiru nile imone vat nanya Joppa, gbardang nanit tutung yinna nin Cikilare. ⁴³ Bitrus tunna ata ayiri nin mong unit, lissame Simon, ku Tanna.

10

¹ Nene umong unit waduku nanya kagbirin Siseriya, nin lissan Konoliyus, kusoja kudyawa ligonzin na Italiya. ² Awadi unit in biya kang, urika na nawadin dortu Kutelle nin kilari me vat; awa nizu anit na Yahudawa ikubu gbardang anin suzu inlira kiti Kutelle kolome liri. ³ Kubi nikoro kutir nin wui, ayene kanang nanya namoro

alau gono kadura Kutelle din cinu udak kitime. Gono kadure woroghe, “Konoloyus!” ⁴ Konoliyus yenje gono kadure fiu daghe aworo, “Inyaghari unit udyā?” Gono kadure woroghe, “Nlirafe nin nimon ile na udin filluzunu akimon mun nghana kite nafo unizun lizzinu inbun Kutelle. ⁵ Nene to anit udu kagbirin Joppa idak nin nit lissame Simon, urika na idin kitin yiccughe tutung Bitrus. ⁶ Nin Kutana lissame Simon, urika na kilari me din biu kurawa.” ⁷ Na gono kadura Kutellen mala uliru ninghe, Koloniyus yiccila acin awaba kilarime, nin kusojako na kuwadi su Kutelle usujada nanya nasoja na iwa dighe katwa. ⁸ Konoliyus belle nani vat nimon ilen na isu anin tonani udu u Joppa. ⁹ Nin liri liba nin kubi nikoro kutocin, na iwadi nanya ncin mine inin da kupo kippin, Bitrus ghana kulari kitene ati nlira. ¹⁰ Kupkon da anin yita ninsu li nimonmon, na anite wadi likanju nimoli, ayene amoro alau, ¹¹ anin yene kitenen puno kidowo nin nimonmon nafo kukuzunntolsu, imone gbar-dang nafo kukuzu ucin tolu kutiin, iwa tolti kunin nin nasari anasme. ¹² Nanya kunin vat ninawan tene nabunu anas nin nimon ile na idin kurtu kutiin, a ayiin kitene kani. ¹³ Liwui tunna li lirina ninghe: “Fita Bitrus, ubo uli.” ¹⁴ Bitrus woro, “Na nanera ba, Cikilari; nan sa leu imon na idi nanzang sa dinon ba.” ¹⁵ Ama liwuiye daa kitime umba: “Ile imon na Kutelle nwsesse yenju uwa woro idinin dinong.” ¹⁶ Na ayine ile imone so titat kiteene itunna ighantina kugbetue udu kitene kani. ¹⁷ Nene na Bitrus nyene amoron nwui anin din kpilizu nyanghar

adi, awa ba na Kaniliyos ntoo nani ida yisina kibulung ghe, na itirino kilari kaa na aduku. ¹⁸ Inin yicila itirino sa Siman, ulenge na idin yicu ghe Bitrus, sosin kikane. ¹⁹ Na Bitrus se wa din kpilzu kitene na moron wui ye, Uruhu belin ghe, “Yene, anit atat nalime din piziru fi. ²⁰ Fitaa utolu unin nyaa ligowe nan ghinu, na uwann nari unyiu ligowe nan ghinu, na uwan nari unyiu ligowe nan ghinu ba, bara nan too nani.” ²¹ Nani Bitrus se tolo kadase ade see anit aworo ani, “Mere ule na idin pizirughe. Inyangharin ndaa ninghinu?” ²² I woro, “Unan buun ligozin nasoja likoolt nin lisa Kaniliyos, unit ulau nin lee na adin su Kutelle usujada, unitari ule na vat nmin na Yahudawa din liru litime, Kutelle wa tuu gono kadura me kilau ucindu kilari me, adan lanza kadura nnuzu kitife.” ²³ Bitrus se yicala ani ipiru nin nati isoo ligowe nan ghe. Ukurtunun kui ye afita anyaa ligowe nin ghe, nin nan nuwuna nnuzun Jopa na iwufu ghe. ²⁴ Nin Shantung kui me idaa Usizeriya. Kaniliyos wa din ncaa mine, awa dak ligowe nin likura a adindong asusut me. ²⁵ Kubi koo na Bitrus se npira, Kaniliyos tumuno na bunu fe atighe gongong. ²⁶ Ama Bitrus se fya ghe aworo, “Yisina; Meng wang litine unitari.” ²⁷ Kubi koo na Bitrus wa din liru ninghe, a pira nanya a ssee anit gbardang sosin ligowe. ²⁸ Aworo ani, “Anun atimine yiru na ucaun Kuyahudawa munu liti nin, sa a doo kitin mong nnuzu mmong mmin. Ama Kutelle na dursoi na nwa yicila umong unit ananni sa unan dinong. ²⁹ Un naren taa ndaa ba manyardang, na uwa tuu ndak. Bara nani ntirin fi uminin too

ndak.” ³⁰ Kaniliyos woro, “Ayiri anas na ana kata kubi fo kone, Nwa din nlira kubi likure sa irum nya kilari ning; nnin yene, unit yisin nbun ning nin nimon iboo pas. ³¹ Aworo, 'Kaniliyos, Kutelle nlanza nlira fe, ile imon na udin filzinu ni kimon ntaa Kutelle koni nlizino ning fi. ³² Too umong udu Ujopa, iyicila fi umong unit unan lisa Simon, ule wang na idin yicighe Bitrus, kupopo ngau kuli.' ³³ Kube ntunna ntoo iyicila fi. Ucaun na udaa. Nene na vat bite di kikane nbun Kutelle, ti lanza vat nile imon na Cikilari na dursufi ubelin.” ³⁴ Bitrus puu no unuu me aworo, “Kidegene, Nyinno na Kutelle din feru ba. ³⁵ Nnani, nyan vat nmin Kutelle din sesu vat na nit ale na idin suu ghe usujada nin adadu alau. ³⁶ Iyiru kadura kaa na ana tuu udu kiti nat Nisraila, kubi koo na awa belin uliru umang nyan Yesu Kristi, ulenge amere Cikilarin vat- ³⁷ anun atimine yiru ile imon na ina su, ile na iwa se vat nyan Judiya, ucizinue Ngaliliya, nkatun Baptisma Nyuhana na awa belin; ³⁸ Imone kitene Yesu Nnazaret, na Kutelle wa kusu ghe nin Ruhu Ulau nin na gang. Anyaa atinnang su kataa kacine nin shizinu na le na ibilis wa nodin nani, Kutelle wa di ligowe nin ghe. ³⁹ Arik anan niyizi ibaari nvat nimon ile na anan nmin na Yahudawa nin Urushalima-Yesu ulele na iwa molu ghe, ibana ghe kitene ku ca. ⁴⁰ Unit ulele Kutelle fya ghe nya liri lin tat anakpa ghe anun nan yinin ghe, ⁴¹ na nvat nanitere ba, ama udu nanit ashaida alenge na Kutelle wa fere nani nworsu-arik atibite, ale natiwa li tisono nan ghe kimal nfitu me nkul. ⁴² Awa ti nari, tisu uwaazi kiti nanit, ti kunu ti bellin nani

ulelere, Kutelle na fere, usughe ushara kiti na nan lai, nin na nan nkul. ⁴³ Viti mere vat, na anabawa wani ushaida, bara kogha na ayinna ninghe anan sere usurtu nanya kulapi unuzu lissa me.” ⁴⁴ A bitrus dutu nbellu nile imone Uruhu Ulau tolo kitene nati nalenge vat na iwa di nlanzu, uliru me. ⁴⁵ Anit alenge na inung wandi nanya na nan kalizu nacunu-vat nalenge na iwa dak ligowe nan Bitrus fiu kiffo nani bara ufillu Nruhu Ulau we wa tolu wang kitene na wurumi. ⁴⁶ Bara iwa lanza Awurumi ane dinsu uliru nin ton tilem ugang izazina Kutelle. Bitrus kauwa a woro, ⁴⁷ “Umong wasa anaza nin mmyen nworu na iwa shintin anit alelena isere Uruhu Ulau we umunu arike ku wangha?” ⁴⁸ Atunna ataa ishinto nani mmyen nanya lissan Yesu Kristi. Ifoghe acara aso ligowe nanghinu uduru among ayiri gbardang.

11

¹ Nen, niono kadura, nan nuana, alenge na iwa di nanyan Yahudiya lanza alumai tutun nsere uliru Kutelle. ² Kubi na Bitrus ndaa Urushalima, inung alenge na idi anan kallu kucuru sughe kayasu; ³ Iworo “Fe dinsu ligo nin na nan salin kalizu kucuru, umini din su kileo nanghinu!” ⁴ Ame Bitrus cizina ubellu nani nimon inda na idi, a woro. ⁵ Meng wadi nlirang nanya kagbiri Njoppa, nta amoro nwui nbellen kukuzun na kuwa tollu, nafo kupee kupash, itoltuna unuzu kitene kani, nin nasari anas, ku da tolo kiti nighe. ⁶ nceo iyizi nighe ku, nkpiliza kitene, nyene inawa nabunu anas kutyin, inawa ididia kusho, in wunnu naburi, nan nanyin kitene

kani. ⁷ Nnin lanzu liwui li woroiyi “Fita Bitrus, mollo ulii!” ⁸ Meng woro na nanere ba, Cikilari, bara na imomon nsalin lau sa indinong nsa pira unnu ninghe ba.” ⁹ Ama liwuiye kawa tutun unuzu kitene kane, “Ile imon na Kutelle nbelle idi lau, nafe nwa yiccila inin indinong ba. ¹⁰ Ile imone wasu nani udu titat, nin nani vat nimone iwa kpilin mun udu kitene kane tutung. ¹¹ Na nin molu kubi ba, kikane among anit natat, wa yissin nbun kilare na nwa duku, itoo nani unuzun Kaisariya udak kiti ninghe. ¹² Uruhu tayi nnya nanghinu, na nwa su maferuferu kiti mine ba. Nuana nane kutoci ne nya nanmi, udu nanya kilari nniti une. ¹³ A belle nari yanda na ayene anan kadura Kutelle nanya kilari me, inin woro “Too anit udu Ujoppa idanin Bitrus ulenge na idin yiccughe Simon. ¹⁴ Ame ma liru nanghinu nbellen kadura kanga na ubase utucufe nin vat kilari fe.” ¹⁵ Na ncizina uliru nanghinu, Uruhu ulau tolo kitene mine nafo na uwa tolu nghireke nin cizinue. ¹⁶ Meng lizuno nin lirun Cikilari, na awa woro, “Yuhana ame wa shintizin anit nin nmyen; ama anung ima shintizunu minu nanya Ruhu ulau.” ¹⁷ Andi Kutelle wa ni nani ufillu nafo na ana ninari kube nati wa yinnin nin Cikilari Yesu Kristi, menghari wadi nworu in yissin gambalang nin Kutelle?” ¹⁸ Na ilanza ile imone, na itardaghe uliru ba, iwana zazin Kutelleri, iworu, “Kutelle nani Awurmi likara nsunu naliapi wang.” ¹⁹ Bara nani anan yinnue na iwa sono uniu ulenge na uwa cizin kubin Istifanus wati nani imala kiti vat unuzun Urushalima-alenge na inya ido pit

udi duru Ufinikiya. Iwa bellu ubeleng nlrin Yesu kiti na Yahudawari cas, ana umon tutung ba. ²⁰ Ama among anit, unuzun Saipirus nin Serene, wadak Antakiya ida su a Hilinawa nin wazin Ciklari Yesu. ²¹ Tutung ucaran Cikilari wayita ligowe nanghinu; anit gbardang gitirno iyinna idofino Cikilare ku. ²² Ubelleng mine da duru atuf nanan kilarin lira in Urushalima; inani wa tuu Barnabas ku udu Antakiya. ²³ Na awa dak ada yene ufillu Kutelle, ayi poaghe; anin na nani likara nibinayi nworu iso ligowe nanyan Cikilare nin nibinayi mine vat. ²⁴ Bara awadi unit ugegeme nin Ruhu ulau a uyinnu sa uyenu ni Yesu, iwase ukpinu nanit gbardang kitin Cikilare. ²⁵ Barnabas tunna anuzu udun Tarsus adi pizuru Shawulu ku. ²⁶ Na awa seghe, amini wa dak ninghe Antakiya. Uni waso nafo nenge, nanya likus iwa sozo ligowe kilari nlira idursuzo anit gbardang. Iwa cizin uyicu nnono kadure anan dortu Kutelle in Antakiyari. ²⁷ Nanya nayiri ane among a Anabawa wa dak Antakiya unuzun Urushalima. ²⁸ Umong mine unan lissan Agabus, fita ayissina a durso nnuzun Ruhu a woro kukpong kudya ma malu uyii ulele vat. Ile imone wase nayirin Kiladiyus. ²⁹ Bara nani, nono Katwawe tunna iwordo ituu nin bunu udu kiti linuana in Yahudiya, nafo na kogha ma yinnu. ³⁰ Iwa su nani; itoo nin nikurfung kiti na kukune nacaran Barnabas nin Shawulu.

12

¹ Nene nkoni kube Hirudus ugowe taa acara kitene namon ale na iwa di anang kilarin nlira

anan wulakauta nani. ² A wa molu Yakubu ku gbanan Yohana nin kusangali. ³ Na ayene imone ntaa Ayahudawe mang, anyaa cindu kitin Bitrus ku tutung, kone wadi kubin nborodin salin yeast. ⁴ Na akifoghe, ataghe nanya kilari licin, na anang ncaa anit likure nin kutocin din ucaa me. A wadi nin su ada ninghe nanya nanit iwa malu ubukin Paska. ⁵ Bara nani iwa ceu Bitrus ku nanya kutii licin, bara nani iwa tizughe nlira nanya kutii nlira midya udu kiti Kutelle. ⁶ Udu ukurtunun nkuiye na ima nutunghe ninkutike Bitrus wadin moro kiitik nanang ncaa me naba. Itereghe nin ninyeng iba anan caa kibulunghe nyenju kilari licine. ⁷ Gono kadura Kutelle daa kiti me, nkanang nin daa nanya kutiye, akpeu Bitrus ku likot afyaghe anin woro, “Fita mass.” Iyenghe nin deu nacara me. ⁸ Gono kadura Kutelle woroghe, “Shoono imoon fe nin nakpatak fe.” Bitrus ta nafo na ibelinghe ba. Gono kadura Kutelle woroghe, “Shoono kulutuk ku dya fe udofini.” ⁹ Bara nani Bitrus dofino gono kadura Kutelle udu udas. Na awa yiru imon ile na gono kadura Kutelle ntaaghe wa di kidegenere ba, a wadin su sa adi namoron wuiyari. ¹⁰ Na ikata kibulun kin funu nin kin ba, idaa kibulun nikora kaa na kipira nanya kagbirel kibulunghe puuno usamme, inuzu inyaa udu libau, gono kadura Kutelle nyaa a sunghe kikane. ¹¹ Na Bitrus nzinto, a woro, “Nene nyino Kutelle ntuu gono kadure me ada tu cui nanya nacaran Hirudus, nin kpilizu unanzang na Yahudawa.” ¹² Na ayinno nani, adaa ngan Maryamu unan Yohana ule na lisa lin ba me wa di Markus;

anang yinu nin Kutelle gbardang wadi ku idin nlira. ¹³ Na a reu kibulunghe, nkung kubura kucin lisa me Rhoda da amada kpanghe. ¹⁴ Na ayinno liwuin Bitrus, bara liburi liboo na ayino upunu kibulunghe ba; akpila nin cum udu nanya kutiia; a benle nani au Bitrus yisin kibulung. ¹⁵ I woroghe, “Kibinai fe nwuluara so.” Ame dirtino nduu nanere, I woro “unang kadura mine.” ¹⁶ Bara nani Bulus leu ubun nfoo kibulunghe, na inin da punoo kibulunghe, itene amere umamaki kifo nani. ¹⁷ Bitrus lirina nin nacara me au iti tik, anin belle nani inda na Kutelle nnutunghe nanya kilari licin, a woro, “Benleng ile imoone kitin Yakubu nin kagisin linwana.” Anin nyaa udu nkon kusari. ¹⁸ Na kitin shanta, manyardan madya wa fita nanya nanang ncaa kilari licine sa iyanghari nse Bitrus ku. ¹⁹ Na Hirudus npiziraghe na ayeneghe ba, a tiro anang ncaa we aworo na imolu nani. Anin nyaa unuzu Yahudiya udu Ukasariya adi soo kikane. ²⁰ Hirudus wa nana ayi nin nanitin Taya nin Sidon. I doo kiti me ligowe ireasa Blastus, unan buunung ngowe, a buun nani, I pizira lisosin limang bara na imonli mine wa nucu ngangowere. ²¹ Nlong liri Hirudus shono Imoon tigowe ada soo kitene kutet tigowe, anin benle nani uliru. ²² Anite taa ntet I woro, “Lole liwui Kutelleari na lin nitari ba.” ²³ Kitene gono kadura Kutelle penghe bara na a wa zazin Kutelle ba; ishung wa lighe a kuu. ²⁴ Uliru Kutelle kuno kang unin maka kiti. ²⁵ Na Barnabas nin shawulu nsaa unuzun Urshalima, naimala kadura mine; I yira Yohana ku ule na lisa limba me wadi Markus.

13

¹ Nene nanya ligozi na kagbirin Antakiya, anan liru nin nnu Kutelle nin nanan dursuzu yita ku. Tisa mine wa di Barnaba, Simeon (na iwa yicughe Niger), Lukiyus unitin Karita, Manain (unan liwalin gwanan Hiridus kukune me), nin Shawulu. ² Kube na ndin zazinu Kutelle nin sun kotu nayi, Uruhu Ulau woro, “Feren ni Barnabas ku nin Shawulu, isu katwa kanga na nna yicila nani bara kanin.” ³ Na ligozen mmala ukotu nayi nin lira, i wunno nani likoot inin tarrda nani acara. ⁴ Ame Barnabas nin Shawulu suu ubiyayya nin Ruhu Ulau itunna i nyi udu kusarin kilikiya; unuzu kikane idi tunun udu nlong lidan nanya kurawan kubrus. ⁵ Kubi na iwa di nanya kagbir salamis, ibelle uliru Kutelle nanya kutyi nlrage, na Yahudawa, inung tutun yita nan Yohanna Markus nafo unan buunu mine. ⁶ Kubi na inya udu vat lidan kiyitik nmyen, udu Bafusa, idi se umong unan nizu tikanlang, ku Yahudawa, unan su kinu nin nnu Kutelle, ulenge na lisa me Bar Yesu. ⁷ Unan nizu tikankane munu liti min mukadas, Sargis, nin Bulus unit ujinjin, unit une wasu manyardang nin Barnabas a Bulus, bara adinin su alanzauliru Kutelle. ⁸ Ame Alima unan “nizu tikankang” (nanere lisa me di) asu ivira nanghinu, asa likum nworu a kpiliya Sarijiyus ku nanya nyinnu sa uyenu me. ⁹ Ame Shawulu, ulenge na idin yicu Bulus, awa kullun nin Ruhu Ulau a borioghe iyizi ¹⁰ anin woro, “Fe gono shaitan, ukulun nin kinu a karusuzo, nin magunta, fe unan nivira nin vat ko iiyeme imon icine, na uba sunu ukpilizu nimon

idert in Cikilari ba sa iba sunu? ¹¹ Nene yene ucara Cikilari di kitene fe, uba da lawu uduu. na iba yenu uwui ba nin kubi baat.” Dedei luwutun nin nsirti, a cizina kiti, intiri nanut ikifo ghe ucara. ¹² Kubi na ame Sarjisu nyene ile imon na idi, ame yinna, bara awa kifo unuu nin ndursuzu kitene Cikilari. ¹³ Nene Bulus nan nadondon me, kaffina unuzu Bafus udu Perga nanya Pamfiliya, ame Yohanna suuna nai a kpila Urushelima. ¹⁴ Bulus nan nadondon me, cinna unuzu Bafos udak Antakiya Nbisidiya. Kikane inya udu kutyi nlrirag liyiri nassabar idi soo kikane. ¹⁵ Kubi na ibelle inyerte nduka, nin na nan nliru nin nnu Kutelle, udia kutyi nlrirag too nani nin kadura a woro, “Linuana, andi idinin nkan kadura, kan kpinu nagang kiti nanite kikane, bellen kanin.” ¹⁶ Bara Bulus fita ayisina a zillino liti me, a woro, “Annit Israila nin nalenge na idin zazinu Kutelle, lanzan. ¹⁷ Kutelle nanit ale Israila wa feer acif bite ata nani anit gbardang, kubi na iwa so nmyin masar, nin nacara nakara awa nutun nani kitee. ¹⁸ Udu akus akut anas, ayita nanghinu nanya kusho. ¹⁹ Kubi na awa mallu nin nipin kuzor, nanyan nmyin kaana, anaa anit bite nmyin mine miso nani ugadu. ²⁰ Vat nile imone iwasu inin ukatu nakus akalt anas nin nakut ataun, kubi nile imone vat, Kutelle na nani unan wucu kidegen udu Samaila unan nliru nin nnu Kutelle. ²¹ Mammal nilele, anite tirino ini nani ugo, Kutelle na nani Saul ku usaun kish, unit unuzu likuran Banyami, bara kubi nakus akut annas. ²² Na kutelle nkalaghe nanya nanan tigo, a yauna Dauda ku aso nani ugo, uwaso kitene

Dauda kutelle wa woro, 'Nnase Dauda usaun Jesse aso unit nayi nighe; aba su vat nile imon na ndinin su we.' ²³ Unuzu kuwunu nnit ule Kutelle ba da ni nonon Israila ku unan tucu, Yesu nafo na anusu alikawali nsu we. ²⁴ Uleli imone wa cizin kube, kamin Yesu dak, Yohanna wa cizin ubellun nshimtinnu ndiu kutyin, udu kiti nanit Israila vat. ²⁵ Na Yohanna wadi malizunu katuwa me, aworo, 'Anung din su meng ghari? Na mere ba, ama lanzan, umong din cinu udak kidung nighe, akwatak nabunu me na meng batin nbunku ba.' ²⁶ Linuana, nono nanya kuwunu Ibrahim, nin nanya mine na idin dortu Kutelle, kiti bitere, kadura nbellen nnan tucu iwa tuu nari mun. ²⁷ Bara inughe na iwa sosin nanyan Urushelima nan nago mine, na iwa yinin ghe ba, sa iyinin tiwui nanan nliro nnu Kutelle na isa ibelle ko ayeme assabar, ina ni na Kullo ubellu we, kadure nti Yesu unan kul. ²⁸ Vat nani na iwase imomon icaut kiti me nworu akuu ba, itirino Bilatus ku nworu amollu ghe. ²⁹ Kubi na imala vat nile imon na ina nyertu liti me itoltunghe kitene kutca, inonko ghe nanya kissek. ³⁰ Amma Kutelle wa fya ghe nanya na nan kul. ³¹ Anit gbardang wa yenje ghe nanya nayiri gbardang na lenge na i di ligowe nan ghe na i wa nuzun Galile ne indu Urushelima. Anit alelere iyizi naba me kiti nanite. ³² Bara nani ti da minu nin liru unang imbeleng nciu nnuu ulenge na iwa su an kaa bite unin uworsu: ³³ Kutelle na ceo nari uciu nliro, arik nono mine, nworu Kutelle wa fya Yesu ku kissek. ³⁴ Ununu kidegen nworu ana fya ghe nanya na nan kul bara kidowo me wa yene ubiju, amini wa su uliru nenge, 'Mma nifi nkoli milau in

nanda milau.' ³⁵ Unnare nati ana kuru abelle nan nya namong avu tutung: 'Na una yinnu unit ulau fe a yene ubiju ba.' ³⁶ Bara na kimal na Dauda wa su Kutelle katwa kubi kiyi mine gegeme kanin aku. iwa aoroghe nin na cif me, amini wa biju, ³⁷ amma ame ulenge na Kutelle wa fya Kissek na awa yene ubiju ba. ³⁸ Linuana na iyinnin ilele, unuzu nlele ina sun nari unuu nbeleng nkussu nalapi. ³⁹ Bara ame vat ule na ayinni ma se usurtu nan nye vat ule na ti tisse usurtu mun ba. ⁴⁰ Bara ceon nibinai kiti kirum bara imon ile na a annabawa na belin kitene i wa minu ba. ⁴¹ Yeneng, anung anan nanzu nimon nafi fiu kifo minu inana. Bara meng din su katwa nayiri mine, Katwaa kango na ima yinnu mun ba andi ma umong ma belin minu ubeleng kanin.'"
⁴² Na Bulus nin Barnabas nnyaa, anite fo nani acara nworu ikuru ida belu nani uliru urum une Asabar ncin dak. ⁴³ Na uzuru kilari nlire nmala, Ayahudawa gbardang nin namon anan salin dortu Kutelle dofino Bulus ku nin Barnabas, alenge na iwa su nani uliru i woro nani ili ubun nin cin nan nya nbolu Kutelle. ⁴⁴ Assabar nda duru anan kagbiri vat da zuro inan lanza uliru Ncikilari. ⁴⁵ Na Ayahudawa in yene ligozi nanite, ikulo nin shina isu uliru uganbalang nin nilenge na Bulus nbelle izoguzo ghe. ⁴⁶ Amma Bulus nin Barnabas su uliru nin nayi akone i woro, "Uso gbas i cizin ubelu anughe ku uliru Kutelle. Na iyene nworu anung nfillo unin ina nin yira ati mine na ucaun ise ulai nsa ligan ba, yeneng, tima kpillu kiti na wurmi. ⁴⁷ Bara nanere Cikilari na bellin nari, aworo, 'Nna ceo

minu nafo nkanan ucin du kiti na wurmi, nworu adak nin adak nin tucu nan nyan vat niti nan nya in yii vat”⁴⁸ Na Awurme nlanza nani, ilan za mmang kang izazina lissa Ncikilari. Ngbardang nalenge na ina fere nani bara ulai nsa ligang wa yinnin. ⁴⁹ Uliru Kutelle wa malu kiti vat nan nya nmine. ⁵⁰ Amma Ayahudawa su ubeleng nawani anan ni nati alenge na idi nin nimon icine. Iledi imon ta nworu ipiziru umonlun Bulus ku nin Barnabas iko nani inutuno nani unuzu kipin mine. ⁵¹ Amma Bulus nin Barnabas kotuno lidau nabunu mine liso nati mine. Inya ucindu kipin Ikoniya. ⁵² Nono kadura wa kulo nin nayi abo a Uruhu Ulau.

14

¹ Nyan min Iconiun Paul nin Barnabas iwa piro kutii lira na Yawudawa, i belle tipipin Yise nin likara me. amini wa ti, a yahudawa nin na Greek i yinna nin tipipin Yesu. ² Vat nin nanin among a Yhudawe wa yinin ba, inin belle anan salin yinu Kutelle ba inari, ita nibinai nanan salinyinu Kutelle nan. ³ Nin nan Paul nin Barnabas i ya don-don kite ne kan imini wa lira tipipin Kutelle sa fiu, amini wa ninani kaduran bolu Kutelle kana ti kamata ti se ba ⁴ Vat nin nanin anite i wawuchu kidaw, among ima dofunu among nin belle indofunu nono kata Y bellin esu. ⁵ Nin nanin anan salin yiri Kutelle, nin na yahudawa, i wa tinin risu na dida mine, inan taas u an Paul nin Barnabas, ⁶ Dana ulire daa kutuf nan Bulus nin barnabas imini iwa chun ka gbire udu nmin [Kagbiri] Liconia, Listra nin Derba a usauran niti naana nidi pit ba. ⁷ kikanare tutung an Paul nin

barnabas iwa tinin bellu nani nin dursuzu ani tipipin Kutelle, ⁸ Nan Listra umong unit wa diku salikara nabunu. Kubi kona uname wa marighe, na a sa tabina u sun chinba. ⁹ Unit une wa lanza paul ku inliru, dana paul yeneghe, paul yinno, yinnume sau yenume matighe ashin. ¹⁰ Amini wa belinghe nin liwui kan “fita nin nabunufe, “Ninnanin unite ghina nin nabunume atinan chinu. ¹¹ Dana anite yene ile imon na Bulus in su, ittunna ighantinna tiwui mine in belu nin tilem Nikoniyum “atelle abebene danari nafo anit.” ¹² Inin naa an paul nin Barnabas tisa, barnabase inaghe lisa “zeus”ame paul iyichilaghe nin lisa “harmas”bar ame wadi unanliru udiawe. ¹³ Kutin prist zeus wadik kibulun kagbiri, ame nin anite, itina i nuzu kap udas nin nin Ninamine a tifulawa [amomoagigimeichizina unakwizu usakirfais. ¹⁴ Tutun Paul nin Barnabas lanza nanin inuzu nin kibinain kibibit nin jartina ¹⁵ inin woro anite bar yanghari imasu ilaimone? bar nanin na iwa molu inamine ba, arikima anitari nafo anighe, tida mini nin liru uma, tidimun su ichin imon inazan ine idak kiti Kutelle un nan la, amare ulena anake kitene nin kutin ah kuli kubgardan ¹⁶ Nayirin burne, vat mine alenge na idi Ayahudawa ba wadin dortu namong atelle na iwa dinin suwe. Kutelle wa yinnin idortu nani bara na iwa yirughe ba. ¹⁷ Ama awa durso nari nworu adin sunari katwa kacine. Amere asa ata uwuru ju, akuru ata imuse kunjo. Asa aamere tutung nafi imoli, ukuru akulo nibinayi mine nin nayi abo. ¹⁸ Anite wa lanza imon ilenge na Paul nbelle, vat nin nani iwa yita nin su inakpiza ina ididya ine isu Paul nin Barnabas

ku usujada. Ama udu nimalighe, anite kpiliza na isu ba. ¹⁹ among a Ayahudawa, da unuzu Antiyok nin Ikonyum, iwa dak ida risa anite gbardang nin nanan Listira inin nworu ilemon na Paul din bellu mimnu kinuwaridi. Anite na iyinna nin lire na Yahudawe tunna ilanza ayi nin Paul. Ita a Yahudawa tinnan filisu pau, inin kuru wunughe udu das kagbir, kikane iwa chiso aku ²⁰ Among na iwa yinni nin liru Kutelle Listira wa tinin iyisina ku popo Paul, kikane na awanonku kutinghe. Paul tunna azinto. Anin fita nya nin nanan yinnun nin liru Yesu inin pira ka gbire. ²¹ Iwa so ita ayiri kikane ka, ile ubun bellu tipipin Yes, aniti gbardan wa yinin nin tipipinghe, nin kidu Paul nin Barnabas ita ubellen kwilu. inin kuru ida u Listira. inani wa kuru ikata udu Ikonyum ini kuru ikata udu ka gbiri Antiyok nanya Pisidiya ²² Vat kika na ipira iyatinin nizu linana likara nayi, na iwa lanza fiu ba, imini wa balin nanin yinu mine nin salin yenu itere kibinai mine nan ny, bar nanin nan nya tikanchi tona tinare matinari tipiru kitekane[kilari Kutelle] ²³ Paul nin Barnabas wa fere adidya nanya ligozin nanite. Nin tin bellen gniu nan nya nite Paul nin Barnabas inanin wa pitirin anite, i ta ayiri nan ghinu i nin ta ilira nin kifin unu[sauli ninmunli] nin nanin Paul nin Barnabas ininnakwa nanin kiti Kutelle udia urkana iwa yinin ninghe ama bunu nanin, ²⁴ Unuzu kidun, an Paul nin Barnabas, wa kata udu pisidiya inin da Upampiliya. ²⁵ Nanya kusa kone, inin lirina tipipin Kutelle nan ghe ka gbiri Perga innin kata udu Attalia. ²⁶ Kikanner, iwa

nin pira ujirgi mmen intina i kwiila udu Antakiya, nanghe kagbiri in Siriya. Kagbiri kanere iwa fere Paul nin Barnabas do nnan niti idi su uwaze ku, tutung niti nanga anan yinnu nin Yesu wasu nlira Kutelle bun Paul nin Barnabas nanya katwawe na ina malu nene. ²⁷ Kubikono iwadak nanya Antiyok inin yichila anan yinnu sa uyenu kitikirum, inin belle elemon na Kutelle nasu nin punu kibulun udu iktinanan salin yinu Kutelle ini selibou lirika longo na lima du nin ghinu kitene nin yinnu yesu ²⁸ Nin nanin Paul nin Barnabas wa dodon nin nono kata Kutelle

15

¹ Among Ayahudawa nuzu kusari Urdun nin da kagbiri Antiyok. Inin tina dursusu na lumai na iyina nin yesu kikane inin woro “ulena ina bogye ba na ama piru kitenekane kana, nafo tipipin musa ² Kube na Buluse nin Barnabas wasu maqyerdan nan ghinu, anan yinnusauyenu nan nya Anticok intin na iwor, Bulu, Barnabas nan na mong ido u Urshalima kiti nannan kadura Yisa nin nin nakune i yene utirunun. ³ Ninkidu, Bulus nin Barnabas ah among anan yinnu sa usalin yenu wa tunanin nuzu nan nya Antio, inanin wa chinu ikata kusarin Ponenisiya nin Samariya. In chin mine kap iwa yisisin niti niti, inanin wabelin anan yine sa usalin yenu nin woro alumai yinna nin Yis. dana ilanza ulur, vat anan yinu Yisa niti niti nibinai mine wâ kulo nin liburi libo Kan. ⁴ Dana, Bulus nin Barnabas nin na mong duru nan nya Urshalima, nono kata yesu wa seru nanin nin kibinai kibuo nin na kune ah among anan yinnu lipitin kikane. Nin

nanin Bulus nin Barnabas belle kadura nilemong na Kutelle na su nin ghinu nan nya na Alumai. ⁵ Tutun amon Ayahudawe na iyinna nin Yesu, inin idi nan nya na Farisawa imini wa fita nan nya nanan yinnu Yesu ì wor, “inin Alumai mase ulaiba sai isu nanin ubuo na churu inin dofuno tibau Musa tona Kutelle na nighe.” ⁶ Uliru une wa ti anan kadura nin na kune iso ktikirum isu uliru kitene. ⁷ Nin kidun ile kubi nin lire kan, Biturus nin fita alirina nin ghinu, aworo, “Linuana anan yinnu sa uyenu, iyiru kap Kutelle na fere menku nan nya nanan kadur, inan do di bellin Alumai ule ulir, nin nanin tutun inin ma lanza uliru ukunekune ulena Kutelle na sunanin mu inin ma nan yina ninghe. ⁸ Kutelle yiru ni binai bite kap. Ana dura menku nin namong, anasaru anan salin yinnu Kutelle(Alumai) iyita anitime nin ninanin Ufunu ulau Kutelle, nafo arike na ana sunari. ⁹ Kutelle na wusu nari ba, anatinanin chaut naghe barna ina yinin nin Yesa. Nanere ana su arikimu ukafara ma. ¹⁰ Bar yari tima ti Alumai alena yinna nin Yisa sau yenu idofin ti bau na Yahudawe nafo udokan Musa? Usu nanin masin fo ti toro nanin kutura ku getek nabandan min, bar yari timatinanin iyiru kutura ko na ankakani bit ina yinin uyiraba ninna anrik ba titinanin yiru! Bar nanin inje iwa ti Kutelle ayi me nana kitene nile umone. ¹¹ Tiyiru Kutelle na bolunari arik a Yahudawe unuzu tilapi bit bar ilemon na Yesu na su nari. Kutelle na bolu arik aYahudawe amini na bolu Alumai alena iyinnu Ningo biteYesu.” ¹² Anite vat kitene tatik kubi kona Bitrus wa mala uliru me. Inin kuru ilanza Barnabas nin Bulus, inina

nabe kuru belin nanin Kutelle. nasu uanfani nin ghinu inani nasu imon idide nan nya na Alumai, imonpuzunu tunu wa nuna Kutelle na seru alena Ayahudawe ba. ¹³ Dana Barnabas nin Bulus wamali uliru min, Yakub, udemine atinna alirina nin nnan yinu sa uyenu nan nya Urshalima a woro,”Linuana anan yinusau yenu lanza ilemon na ma belumu. ¹⁴ Ame Simon ghe malu benlu Kutelle namalin ti Alumai mmari nin kidun Ame Kutelle nasu nanin anan fere anit ale na imasọ kitime. ¹⁵ Tipiping to na Kutelle na belling uworu, tipipin tona anan yenju-nbun na wa nyerti, tina yinin mu. ¹⁶ Nin nuzu manin dak ida fere ugoh kilarin Dauda. ima yitu nafo ulena kekilare tutun, na kina nana. ¹⁷ Ima sunanin bar anite vat nan yinno men Ugo kutelle ari. Nanin ma so umunu na lena iyiri ba, anit alengena inna yichila nanin i dak kitinin inasonanin dana ina malin punu ununuin ibelle to tipipinghe. ¹⁸ Inati anitininn iyinnin ile imone tuntuni. ¹⁹ Ame Yakubu tinna aleu ubun liru. Anin woro, “Ninnanin idin yeju na ti chin udamu na lena ichino tilapi mine chindak kiti Kutell, na tiwa woro nanin idofun ti yejee bit nin ti aladubit. ²⁰ Natina nyerti tinyerta udu kitimine, ti wo nanin ichin imong inas elena idin suzu: na iwa li inawa hadaya, nin piziru nawani nani, na iwa li inawa ilenghena imalina ut, ikuru ichin ulin mmi ninawa. ²¹ Nan nya ni gbiri gbardan kubi kona kunakata anit na belu ti yejee Musa tona ana nyertin, ti yejee na wantin usu nimon ile. Koyeme uwui na sabbath (uwuizshinu) ase gurtina nan nya, kuti

inlira na Yahuduwa. Bar andi alena Ayahudawa ba yinnu nin ti yejee tone, iwangye ise nanin kuti mazurso bit”.²² Anan kadura nin na kun, ninmunu nanan yinu sau yenu yina nin tipipin Yakub. Inanin wa fere among nang nya min, inan tɔ nanin nin Bulus ah Barnaba, udu Antiok iti anan yinnu sau yenu kikane i yinin iyari adide mine Urshalim i yinamu. Inanin wa fere Yahuda ku ulena iwa yichighe Barsaba nin Sil. Inin ma wadi adidawari nan nya Urshalima.²³ Inanin wa nyatu ti nyerta inin belle Yahuda nin Sila i yiru idini anan yinu sau yene in Antiok.” Arik anan kadura Yesu nin na kune nin nanan yinu sau yenu itɔ nari nin nilip kitimine nin nyartinu udu kitimine anin alena idi Alumai anin na iyina sau yenu anin na isosin nan nya Antiok nin uyenkin Siria in Cilicia.²⁴ Anit na belin nari among nanuzu kusari bit ida kitimin, na arikari wa tu nanin kitimine ba. Tiina lanza i taminu nan nya tikanchi kibinai mine nin beli minu imon elena ima rkichinu kibanai.²⁵ Nin nuzu nani, tiwa zuru kikane kitikiru, tinanin na fere among anit tinanin na bellin nanin idak kitimin, inin nin Barnabas ah Bulu, alena tidin kauna mine kan.²⁶ Anit ahwabane nati ulai mine tikanchi bar kata Chikilari bit Yes.²⁷ Tinanin kuru ti tɔ Yabuda nin Sila udu kitimine. mma bellinminu elemon na ti su nyerte kitene.²⁸ Tiyene uta chau kitin Funu ulau nin narik na chau i dofin tibau tidoka na Yahudawab. ninnanin tina dumun su i dofin tɔ tidoke.²⁹ Chinon uli nimonli elengena ina chil kukot. Naiwa li mmi ninawaba, nin li ninawa elengena imalina utua. Nin tutun ichin u piziru nawani na don mine. Andi i chino usu

nileli imon, ima suzu ilemon na chau. iman-sokalau. ³⁰ Anit awa nas na iwaferewe inuzu kusarin Urshalima inanin wa dak u Antiok. Dana anan yinu sau yenu iwa dikitikirum ma inin na nanin ma nyerte. ³¹ Dana anan yinu sau yenu garta unyertine iwa lanza mang nin liuru in, bar ulire wa tinanin likara kibinai. ³² Inin wadi anan yenjun bun, Yahuda nin Sila lira kan inin ta ananyinu sauyenu likara kibinai kikane, nin bunu nanin iyinin nan nya Chikilari Yesu. ³³ Nin nuzu nanin Yahuda nin Sila ilekubi kikane ini. fita ta ubelen kwillu udu Urshalim, anan yinu sauyenu nan nya Antiok ta nanin ilira uduru kalau inin nya. ³⁴ Ama Sila yinna alawa kikane. ³⁵ Ama Bulus nin Barnabas ile ubun lisosin nan nya Antiok. Kube dana iwadi kikan, inin nin namon itin dursuzu anite nin su nanin uwa, ázi kitene tipipin Isá. ³⁶ Nin nuzu kon kubi Bulus nin woro Barnabas ku," nati do kokame ni gbiri ni gbiri ti di lisu linana anan yinu sauyenu kikana tinamaldursuza tipipin Isa Ugo. Nin su nanin tima nin yinnu u chinmine yinnu nin salin yenu mine kitin Isa Ugo. ³⁷ Barnabas yina nin liru Bulus anin woro uchau ti yiru Yohana ku ulena idin yichighe Markus ti gyah nin ghe tutun. ³⁸ Ame Bulus belle Barnabas ku na uchau tiyiru Markus kuba, barna Markus wa chinnari kusarin Panphili, amini wa nari ulinbun kata nan ghinu. ³⁹ Bulus nin Barnabas wa yinin natimine kitenen lira uneba, bar nanin itina wusò chingh. Barnabas yira Markus ku ligowe nin gh. Inin pira ujirgin mmen i gyah udu Cipros. ⁴⁰ Ame Bulus fere Sil, ulena na worin dak unuzu Antio, anan su kata nin ghe. Ananyinnu

sauyenu kikane itananin inlira nun woro Kutelle bun Bulus ku nin Sila. inin inin nabe tinna inuzu kusarin Antiock. ⁴¹ Bulus tina allebun chin nin Sila vat Siria nin niti Cilicia. Nan nya niti niti iya buzun Anayinu sauyenu Yesu Chikilari nikibinai kirum.

16

¹ Bulus nin sila yah udu nigbiri Deber nin Listria inanin wa gwin anan yinu sauyenu kikane. Umong unan yinnu sausalin yenu lisa me wadi Timintawus awa din nan nya Listra. Uname wadi kuYahudawari yinnu sauyenu, ninnanin uchifme wadi ku Helinawari. ² Anan yinnu sauyenu nan nya Listra nin Iconium ibelle imong chine kite nen Timintawus, ³ ame Bulus ita nin su uworu ayiru Timintawus ku nin ghe, anin pira niti niti, ma nin su Timintawus ukachiy. Awa su nanin bar a Yahudawa na iwa di niti niti inan sere Timintawus, bar iwa yiru uchif me ku Heliniyawari na awa sughe ukaciya ba. ⁴ Nin nanin ame Timintawus nin Bulus ah Sila, inanin wa chinu nigbiri nigbiri. Ko kame ka gbiri na iwa piru iwa belin anan yinu sauyenu tidokoki to na anan kadura nin na kune na yinin mu nan nya Urshalima. ⁵ Inanin wa bun anan yinnu sauyenu nan nya ni gbiri isu uyinu nin Chikilari Yesu, nin nanin kolome liri anit wa ti anan yinnu sauyenu ⁶ Bulus nin nanan chinme wa kata udu ka gbiri Pirigia nin Galantia, bar na Ufunu Ulau wa naza nanin nin lirunu nan nya ka gbiri Asia. ⁷ Inanin wadak ligan kusarin Mysia, nin nanin iwa dinin su ido kusarin arewa nan nya kagbiri Bitania, kika ne tutun Ufunu Ulau Isa wantina

nanin udu kika ne. ⁸ Ninnanin itinna gnah udu kusarin Misia nin dak kusarin Troa, ka gbiri ka na ka di kusa nin kurawa ku diya ⁹ Ninkitik kane Bulus wa ti amoron yenju kiti amini wa yene umong unit kusarin Macidonia. Amini wa din yinchin Bulus anin woro,”da kiti bite uda bun nari! Masidoniah”. ¹⁰ Dana awa yene ammore yenju kiti titinna ti fita ti gna udu Masidonia, bar tiwa yinnin Kutelle. ari yichila nari tidi belin tipipin ti pese chine kikane. ¹¹ Inani wa chin kusarin troas ipira ujigirgin mmen, ikata udu Samothra, lirin linbe iduru kagbiri Neapolis. ¹² kikane tichino Neapolis tinin da Philipia. Ka gbiri wa dinin apani kan nan nya Masodonia, kika na a Romawa diku. Tiwa ti ayiri kan nan nya Philipi. ¹³ Inwui na sabbath tinuzu udas ka gbiri ti do kusarin kuraw. Lanza umon unit woro Ayahudawa ase pitrno kidawo kikane itan lira. Dana tidur, ti yene amon awani pitirno kidawo anan talira, ti tinna ti so nan ghinu, tinin belle nanin ulirun Yesu. ¹⁴ Umon uwani wadiku lisa me Lidiy, awada nan nya na wanane na iwa din latiszu Bulus ku. ka gbiri wani une wadi Thiatira, awa din lesu na lutuk, nin zazunu Kutelle. Kutelle wa tighe a lanza uliru ulena Bulus wa di nbel, amini wa yinin m. ¹⁵ Dana Bulus nin Sila isu Lidia ubaptisma, nin nale na iwasosin gam, amini wabellin nar, “adi yerda men dinin unan fiwu Ketelle ari, piran ganin iso ku.” dana abelle nari nanin ti tinna tiso ingame. ¹⁶ Inlon liri, dana ti wa chini uduk kika na anit sa pitirno kidawo isun lir, timini wa zuro nin kabura ulena awa di ubaiwa. Awadinin

ifunu unanzan [agergenu] ulena uwa din nizighe likara yenjun bunkiti nanit. Anit wa biza ikubu kitin na lena iwadi adide kubur, nin belin nanin ilemon naima senanin. ¹⁷ ko kubure wadin dortu Bulus nin nanan chin me, achin jertiza,”ale anite din durtu Kutelle kona akatin usaura natelle nin likara! Idin dursuminu tibau tona Kutelle ma bolu minu. ¹⁸ Kubure wa liubun dortunanin nayiri gbardan, Udak ligaghe Bulus ayime nana ka, antina akwila yene kubure anin woro u funu unanzaghe ulena wadi nan nya kubure. Anin belle, Nan nya lisan Isa Christi nuzu udas uchin kuburakone! Sa umolu kubi ufunu unanzaghe tin na achino kubure. ¹⁹ Adide kubura kone yeni na adunan sesu nanin nikububa bar na awangha a su tiyenju bun kiti nanite ba, bar nanin nibinai mine nana. Itinna ikifo bulus nin Sila inin yira nani udu kitik nanit nbun nanan nago ka gbiri. ²⁰ Adide kubura kone da nin gninu ubun nago kagbiri inin woro nanin, “Anit alele a Yahudawari, idin fizu nibinai nanite nan nya ka gbiri bit kan. ²¹ Idin dursuzu nari tidoka tona arik a Roman yirmuba! ²² Anit gwar dofuno alena iwa kifo an Barnabas nin Sila nin liru kinu, itina fonanin. Ago na Romawa ta a sojoje ijera alituk nan Bulus nin Sila inin kwizo nani nin tishon. ²³ Nin nanin asojoje tinna ikwizo Bulus nin Sila nanza kan nin tishon. Dana imala kwizu nanin yira nanin shintino nan nya kuti lichin. Inin woro unan yenju kuti lichinghe ati iyizi me kan kiti mine bar iya nuzu udas. ²⁴ Dana unan lura kuti lichinghe lanza nanin atinna atere Bulus nin Sila anin shintino nanin kuti lichin kun nan nya. Kikane, ata nanin iso kutin inin

nakwa abunu mine. anin tere abunu mine nin gna likara kitik nacha, bar bulus nin sila wa ghe ichanchana nin na bunumine ba. ²⁵ ghen kitik, Bulus nin Sila iwa tinin nin zazunu Kutelle nin su navu. Amon anan kuti lichinghe wa tinin lanzu nanin. ²⁶ kwak kutin tinnan zunu ka. Bar uzunu kuti, kuti lichinghe tina kupuno kidawo nghan na bunu nanan lichighe tin na ibuntu. ²⁷ Unan kata kuti lichinghe yene kuti lichin puno kidawo bar uzunu kiti. Awa yenefo anan lichin nuzu ichuo kap. nin yenu nanin a tinna anutuno litan achina molu litime, bar awa yinin ago ka gbiri ma chinghe blin lai ba andi anan lichinghe nuzu ichuo. ²⁸ Bulus yene unan kata kuti lichin ghe a tin na a kalan teat ajartina nin ghe,”Na uwa molu litife ba ²⁹ Unan kata kuti lichin jartina ninmon ida nighe ufitinla mas anan yene alenghe na udu nan nay kuti lichin. Nin ketizu kidawa nin fiu, amini wa diu inbun Bulus nin Sila. ³⁰ Anin nutuno Bulus nin Sila udas kuti lichin anin tirino nanin:”Ulai mine dondon, yari men basu inan se ubale?” ³¹ Inin kwanghe, “Yino nin Isa unan Ugo, fe nin kilaro kap ma se ubolu. ³² Kikane Bulus nin Sila belinghe nghari Isa kitime nin ko ngha kilarime kap. ³³ Kikanere unan kata kuti lichinghe kusu nanin niti shaltizumine, nin kani kitik nin kitikke. Kikanere Bulus nin Sila sughe ubaptiszima ame nin kilarime. ³⁴ Kikanere unan kata lichinghe yira Bulus nin Sila udu nan nya game anin nananin imonli ili. Ame nin kilarime wa laza liburi libo kan bar inin yinna sauyenu nin Kutelle. ³⁵ Nin shantu kitin kuwi, adide benle among asoji ido kiti kuti lichinghe

ibelin unan kata kuti lichin,”Achin awaba lichi ighe nene!” ³⁶ Dana unankata lichin lanza nani, atinna abele bulus ku,”Adideh ka gbiri worai nchin minu ighah. CBar nanin anin nabe chinon kuti lichinghe nene inin gah nan nya kibinai kibo!” ³⁷ Ame bulus nin belle unan kata kuti lichingh, “Adide kagbiri woro anit i kwizu nariibun nanit, ninnanin arikima Aromawere, inanin na ti nari kuti lichi. Nene idinun su inutun nari sa ubenlu nanit ka gbiri! Na arik yin ba! Sai tiyene ago ka gbiri da ida nutuno nari ninlitimine nan nya kuti lichinghe.” ³⁸ Nin nanin asoji tinna idi bellin ago kagbiri ilemon na Bulus belle. Dana ago kagbiri lanza an Bulu nin Sila Aromawari itinna lanza fi, bar iwa ti imon inanzan. ³⁹ Nin nanin ago kagbiri tinna ida woro Bulus nin Sila igaparta nanin ilemon na isu nanin. Ago ka gbiri nutuno nanin nan nya kuti lichin ini belle nanin ichin anin ka gbiri. ⁴⁰ Dana Bulus nin Sila chino kutin lich, itinna pira igan Lidiay. Kikane ise ghe ame nin amon anan yinu sauyenu. Ma inin na anan yinu sauyenu likara kibinai nin yinnu nin Is, kikanere anan kadura chino ka gbiri Philipia.

17

¹ Inanin wachinu nigbiri nigbir Amphipos nin Apollolonia ma inin da kagbiri Thessalonika. Kikane wadi kiti zursuzu na Yahudawa ² In wui na sabbath Bulus pira kitin zursu nafo usum. Tisati tat awa pichu ko ayeme asabbath. Amini wa dursuzo anite tipinlitafe woro Isa amere mazamu Christi. ³ Amini wa nuna nanin nuzu litafe. anan yenjun bun na nyerti kiden ame

Misiah maku akura fita nin lai tutun. Amini wabelin” Ule unite amere Isa ah Christi. Anaku amini na fita tutun, nanare anan yenjun bun nabelin”. ⁴ Among a Yahudawa kikane yinna nin nilemon na Bulus belle inin chizina zurzu nin Bulus nin Sila. Kikane ma amon wadiku na Yahudawari ba nin umong uwani unan dortu Kutelle amini tutun wa yinin nin liru kitenen Isa, inanin wa chizina uzursu nin Bulus nin Sila. ⁵ Amon adida na Yahudawe ayimine wa nana nin nanite bar na iwa yinin sauyenu nin lirulena Bulus durso nanin. Bar nanin i do idi yichila anit gbarda ini rususzo anit idofin nanin. Nin nanin inin, adide na Yahudawe nin pitirno anit gbardan inin ta jartizu. Ayahudawa ane tinna ido igan Jason kikana an Bulus nin Sila wasosinku. Iwa dinin su inutun Bulus nin Sila udas kitinanite. ⁶ Imini wa se an Bulus nin Sila wadi nan nya kilare b, inanin wa se Jason ma inin kifo gh. Ma inin wunughe nin among anan yinnusauyenu kiti nago ka gbiri. Inin belle” Anit alena idin fizi nibinai iye ida kikanema tutyun. ⁷ Ame Jason yira nanin achau in game. Na idimun su kaisar ba. Inanin belle umong unit diku lisame Isa amere ugo kiden. ⁸ Dana lipitin nanite da kitikirum nin nago ka gbiri nibinai mine nana kan. ⁹ Ago ka gbiri ta Jason na ikubu inin belle nanin ima ni nanin ikubua andi Bulus nin Sila fia nibinai nanite tutunba. Nin nanin ago ka gbiri in belle Jason nin nannan yinnu sauyenu nyha. ¹⁰ Nin kitik kan, anan yinnu sauyenu tinna inutuno Bulus nin sila nan nya Thesalika udu ka gbiri Berea. Dana Bulus nin Sila wa duru kikane, itinna i

pira kitin zursuzu na Yahudawa. ¹¹ Ayahudawan Thasalonika wa xinin su lazin liru Kutelleḡ nafo Ayahudawan Berea ba, inanin wa lanza gigime uliru kitenen Isa. Kolome liri iwa gartu tipipin nin litimine iyinin kidegen liru ulena Bulus wa bellin kitenen Isa. ¹² Bar udursuzu Bulus Ayahudawa gbardan yinna nin Isa, nin na mong awani alena Ayahudawaba nin nanilime alena Ayahudawariba wa yinin nin gye. ¹³ Nanin tutun Ayahudawa nan nya thasalonika lanza Bulus din durzsuzu uliru Kutelleḡ kitenen Isa. Inanin wa do Uberea inin woro nin nanit alena idi kikane ibelle imong ilena imati ilanza ayi nin Bulus. ¹⁴ Among anan yinnu sauyenu yira Bulus ku udukuasri lkurawa kuda inan nya udu kan ka gbiri. Sila nin Timintawus wa soh nan nya Berea. ¹⁵ Dana Bulus nin nanan yinnu sauyenu iwa duru ugefe kuraw, itinna pira ujirgin mmen kata udu kagbiri Antakia. Bulus ninworo nin nale ne dā ninṣhe.”Belle Sila ninTimintawus idak kitinin in Atantakia.” Anite ne chino Antakia ma inin kwila udu Berea. ¹⁶ Nan nya Athens Bulus soncha Sila nin Timotawus idak. Nan nya nani, achina a kilino ka gbiri. Amini wa lanza mmang kibinaime ba bar ka gbiri wadini chil(idol) ¹⁷ Amini wa duo kitin zursu na Yahudawa anin lirina kitenen Isa nin na Yahudawa, ah tutun a Greek alena na sere ilemon na a Yahuda yinna mu. Amini wa nuzu udas atinna kolome liri anin lira kiti nanite alena awa zero nan ghinu kikane. ¹⁸ Bulus zero nin among anan dursuzu inanin wa dinin so iliru kitene nilemong na anit yinnamu. anite wa din yichi Among Epicorion, among iyichananin Stoiks. Inanin wa belin

Bulus ku ilemong na inin yinnam, inin tiringhe iyeri ame yinnamu. Among woro nin natimine “nafo adinbellu kutelle kona tiyirimuba”. Inin woro bar na Bulus wa dinbelu nanin Isa naku amini nafita adimun ilai tutun. ¹⁹ Among tinna iyiraghe kiti kana kana adide ka gbiri din zursuzu. Dana iduru kikane inin woro nin Bulus, “Benle nari, iyapin imong ipese udin dursuzu anite? ²⁰ Idin dursuzu imong ilengena tiyirimung b, bar nani iyadi nari tiyinin iyapimonari ine. ²¹ Anitin Athans nin nalena idi kusari kone ne isosinku, idinin so ilaza uliru upese. ²² Nin nani Bulus tina ayisina mbun mine anin woro.”Anit Athaan, yene anughe idinin nadini kan. ²³ Mbele nanin bar, dana indinchinu mmuni yene mmong ilengebna idin zazunu, mmuni yene kon kubagadi nin lisa kona idin yichu kunin: KUTELLE KONA TIYIRUMU BA. Nene mma belin minu Kutelle kona idin zazunu na iyirughe ba. ²⁴ Amere Kutelle ulena anake uyi nin nimog vat nan ny. Amere min koyang nan nya kitene nin kutin, na adin sozu kudaga kona inake nin na charaba. ²⁵ Na adimin so nimong na ina ke bar ameba Amre nani nari ulai nin ununfash, Amini na ni nanin mmong ilena idimung su. ²⁶ Kubin hizine, Kutelle nake unit nin wanim, nan nya minere ama maru anit nan nya iye na isozun ko kame kagbiri. Amini ana ti anit niti kubi ²⁷ Ana dimun su anit yinin anit dinin sume. Bar inan piziraghe inin saghe. Kutelle dinin su ti pizirughevat nin nani adi ku popo nan arik. ²⁸ Bar Kutellere ta tidimi la, tidin chinu ti diku, nafo na umong belle nan nya min, 'bar

ariki nono mere. ²⁹ Barnanin ariki nono Kutelle ari, na tiwa yene nafa Kutelle masin ugold ko usilva ko kutala, kona anit nake. ³⁰ Kubi kona anit yiru ilemong na Kutelle dinin su mine i su, [kubin sirti] na ana fuor nanin ba. Bar nanin nene Kutelle na woro anite vat ichin matiza manazan. ³¹ Amini na belin nari omong uwui din chinu na ama da su kogha ku kiwucho kidegen nin niti ulena ana fere, amini nafe unit une nuzun kisek [ukul] ³² Dana anit ilanza Bulus uworo unite fita nuzu kisek dana ana ku, amon mine tin na isisila ghe. Amon nin belinghe adak ilonliri tutun. ³³ Dana ibelle nanin Bulus tinna ahgha. ³⁴ Vatninnanin among dofuno Buluse ku inin yinna nin liru kitenen Isa. Nan nya nanit alena yinna nin Isa umong wa diku lisame Dionysius. Tutun umong uwani wadiku lisame Damaris nin na mong nan ghinu na iwa yinin sauyenu.

18

¹ Nin kidu, Bulus chino ka gbiri Athens amini wa gya udu kagbiri Korint. ² Kikane a zuro nin ku Bayahudi ulena lisame wadi Akila nin wanime Briskila itabotak konkubi ninkidun unuzu ka gbiri Roma nan nya Italiya. Ichin Roma bar ugo klidius, wabalin Ayahudawa vat chin Roma. ³ Akila nin Briskila iwadin sesu nikubu libau kia adanga. Ame Bulus wa yiru kia nadanga, ninnanin atinna aso nan ghinu nin su kata ligowe. ⁴ Ko ayeme asabbath, Bulus asa do kintin zursu na Yahudawe, amini asa lira nin na Yahudawa ah alena a Yahudawariba. Amini wa dursuzo nanin kitenen Isa. ⁵ Sila nin

Timontawus dā unuzu kusarin Makidonia. Dana iduru kikane, Bulus tinna achino kata makeke ku danga. Amini wa yiru kubime chin dursuzu a Yahudawa tipipin kitenen Isa. Amini wa belin nanin ai Isa amere Christi. ⁶ Kikane a Yahudawa tinna inari Bulus ku inin tinna na belu imong inanzan kiteneme. Ninnanin atin na azalina lidau nalutik me bar Kutelle lanza man ninghinu ba, anin woro nanin,”Andi Kutelle ma sumunu uhor, a ma su bar anughere, na bar men ba! Nuzu nene udunbun Inma di belu kiti na Lena a Yahudawari ba! ⁷ Bar nanin Bulus tinna achino kitin zursu na Yahudawa anin duo kilari kana kiwa di kupopo, anin dursuzo kikane. Titus Justus, unan kilare a wadi ku Yahudawa ba amini wadi unan durtu Kutelle. ⁸ Nin kidun, ude kiti n zursuzu na Yahudawa, iwadin yichighe Krispus, nin vat kilarime wa yinin nin Is. anit gbardan nan nya korintian alena lanza Bulus ku iwa kuru yinna nin Isa inandin wa su nanin ubaptiszima. ⁹ Nan nya kitik Ugo Isa nuna Bulus ku nmoro yenji kiti bun anin woroghe,”Na uwa lanza fiu nanit alena idinin sufeba, nin nin nanin na uwa ti tik belu kitenenin ba, ¹⁰ Bar na inma bunfi na umon ma lanzifi ukule kikane ba. leubun bellu nani kiteni, bar anit di gbardan kagbiri kane naidi anit ni ghari.” ¹¹ Nin nanin Blua sɔ ata likus kagizi, dursuzu nanin uliru Kutelle kitenen Isa. ¹² Dana Galio so kugovuno Roma kusarin Achai, Adide na Yahudawe nin tinna ikifo Bulus ku. Iyira ghe ido kiti govuno nin liru kinu kitene me, ¹³ Inin wor, “Ule unite din dursu anit izazin Kutelle nan nya tibau tona arik a Yahudawa yirimun ba. ¹⁴ Dana Bulus wa china ulirinu,

Gollio nin woro a Yahudawa,”Andi unit ulele puro ma dortu bit a Romaw, da iwa lanzu ilemon na idin belli. ¹⁵ Nin nanin, idin belu kitene tisa nin madortu mine a nin Yahudawa, bar anin atimine iwangha bele imon kitene ni lemone. Bar nanin na men masu uwuchu kiden kitene nile mone ba! ¹⁶ Dana Gallio belle nanin, amini wa belin a sojoji inutun a dide na Yahudawa nuzu kitin wuchu kiden. ¹⁷ Ninnanin ani tinna ikifo ude na Yahudawa, Sosthennes. inanin wa foghe ibun kitet wusu kiden. Vat nanin Gallio wa su imong kitene ba. ¹⁸ Bulus nin tah ayiri nin nana yinu sauyenu nan nya Korinth. amini wa piru kabarak mmen nin Briskila ah Akila inin kata udu u Siria. Amini wa buo titime bar isilin ile na awa su. ¹⁹ Inanin wa duru kagbiri. Efasu, Briskila nin Akila tinna isuo kikane. Bulus litime pira kitin zursuzu na Yahudawa anin belle a Yahudawa uliru kitenen Isa. ²⁰ Inani wa belinghe a ti ayiri, amini wa nari. ²¹ Amini wa bellinanin mma dak in lonliri adi Kutelle yinna indak. Ninanin amini wa piru ka barak mmen anin gya udu Efasus. ²² Dana kabarak mmen da ka gbiri. Kaiseri, Bulutina atolo. Amini wa piro udu Urshalima anin liso anan yinusauyenu kikane. Ninnanin atinna gya udu ka gbiri Antiok kusarin Siria. ²³ Bulus leu kubi nin anan yinusauyenu kikane. Ninnanin atinna achino u Antiok anin pira ningbiri nigbiri gwardan kusarin Galantia nin Firigia. Amini wa risu anan yinusauyenu i yini kan nan nya liri Kutenle kitenen Isa. ²⁴ Dana Bulus wa diichin nan aya Firisia, ku Yahudawa lisame wadi Afolos ada Efesus. Awa nuzu kusarin ka gbiri Alexzadria amini wa yiru

litafi kan. ²⁵ Among anan yinnusauyenu durso Apolos ku tibou tona Isa dininsu ait s, amini wadurso imongne kiti nanit. Ninnani, awadi dursuzu imong kap ba kitenen Isa. Bar ame yiru ubaptizzima Yohanari chas. ²⁶ Apolos duo kitin zursuzu na Yahudawa, amini wa belin anite kikane kitene nimong ilena amena yini. Dana Briskila nin Akila lanza udursuzu me, itinna iyiraghe udu gamine inan dursuzoghe kan kitenen Isa. ²⁷ Dana Apolos yinna ama ghiu udu kusarin Aciya, anan bi nanya Efesus woroghe uma chaunu asu nanin. Inanin wa nyerti udu kiti nanan bin Aciya inin woro seren Apolos ku nin kibinai kirum. Nin duru kikane, amini wa bun alenge na Kutelle wa lanza nkune-kune iyinin nin Yesu. ²⁸ Apolos wadi liru nin likara nan nadidya na Yahudawa vat nin nalena iwa din lanzughe. Nanyan bellu niyerte ilauwe, awa yinini udursu nani Yesure umasiye.

19

¹ Na Apolos wadi korint, Bulus cino Firiziya nin Galantiya anin kata udu u Asia, amini wa kwilin udu Efesus. Anin zuro nin namong i woroghe inin ma anan yinusauyenuri. ² Atirino nani, “Inaseru Ufunu Ulau kubi kona ina yinin nin liru Kutelle? Inanin wa kwanghe iworo natina seru ba. Na tina lanza Ufunu Ulau ba” ³ Bulus tirino, “ Na iwa shintin minu ushitunu ulauwe, iyaghari iwa yinin?” Inanin wa belinghe,”Tina yinin nin ilemon na Yohana unan su baptizima na dursuzo” ⁴ Bulus woro(belle), “Yohana na sulsun(baptizpsima) anit alena ina chinu matiza

ma nanzan. Amini wa belin anite i yinin nin lena ama dak amini na malin da ninkidun uleli unite amare wa di Yesu.”⁵ Na anit ane lanza, inani wa su nanin ushitunu nmyen nanya lissan Cikilari Yesu.⁶ Na isunani, Bulus tarda acarame kitene nati mine, likara Nruhu Ulau tolo nati mine. Uruhu Ulau nanani likara liru nin ton tilem to na inayiruba, inani tutung wa bellu kadura kanga na Uruhu Ulauwe wa belle nanin.⁷ Iwadi anit likure nin nan waba na Bulus wa shintin nani nmyen (Ubaptisima) isere Uruhu Ulau.⁸ Tipui titat wa kata, Bulus pira kitin zursu na Yahudawa nanya Afisus ko ayame Asabbat a dursuzo nani nin risu nani kitenen Yesu nin yizari Kutelle ma dursu litime amere Ugo.⁹ Na among a Yahudawa wa yinin nin kadure ba, na iwa di ninsu ilanزا tutung ba. Inani wa yitan gwondulu nbellu nimong inanzan kitene nimon ile na Bulus wadi dursuzo nani. Bara nanin Bulus cino nanin ayira anan bi ninghe idi zuro kitin zursun Tiranus.¹⁰ Bulus tah akus aba ndursuzo nanite kikane. Nanya nani, ngbardang na Yahudawa ni nalege na iwadi a Yahudawaba, arika na iwa sosin nanya kusarin Asiya inin lanza kadura kitenen Cikilari Yesu.¹¹ Kutelle tutung wa ni Bulus ku likara su nimong izikiki.¹² Alena iwa dinin tikonu na ise udak kitin Bulus ba, vat kupori ko na Bulus ndudo, asa iyira idi tarda kitenen nan konu, iba shinu uruhu unanzanghe sun nani.¹³ Kikane tutung among a Yahudawa wadi diku na iwacinu nigbiri nigbiri, inandin wa ko tiruhu tinanzanghe nanya nani nite. Among a Yahudawa wa belu tiruhu tinanzanghe nuzun nanya nanite inin din bellu,

“Indin bellu minu nuzun nanya likaran Cikilari Yesu, ulena Bulus na dursuzo nari kiteneme!”
¹⁴ Iwadi anit kuzora katwa kane. Asaun nmong unitari lissame wadi Sikava, ku Yahudawa, ulena awadin yiccu litime udyā na prist. ¹⁵ Nlonliri ileo ubun kata kane, uruhu unanzanghe nari unuzu kitin nute. Uruhu unanzan woro nanin,”In yiru Yesu ku, nyiro Bulus ku, tutun na umong nani likara ida ti imong imong ba!” ¹⁶ Nin belu nanin, kwak unit ulena awa dinin uruhu unazanghe tinna ayina adeu kitenen na saun Sikeve. Amini wa fō nanin kap a lanza nanin ukule. Anin wa jarza nani imon. Ilanza fiu itina inuzu kilare icoo. ¹⁷ Kap nanit alena iwa sosin nan nya Ephesus, vat a Yahudawa nin nalena a Yahudawa iwa lanza ulemone. Imini wa tinna ilaza fiu bar unit ulena ufunu unanzan wa di nan nya me awa dinin likara kan. nin kubi kurume, iwa zazin lisa Ugo Isa. ¹⁸ Nan nya kubi kone, among anan yinnusauyenu iwa latisze, anan yinusauyenu gbardan benle ilemong inanzan na idin suzu. ¹⁹ Among anite na iwa di anidibere tina inutuzuno umon kata mine itinna i juju kika na koghe mayen. Dana anit munu ikurfun ilena imong zuzu nikulume ikurfun duru amui akuta atau. ²⁰ Nan nya nanin, anit gbardan lanza tipipin kitenen Ugo Isa inanin wa yininsauyenu. ²¹ Unuzu kidun Bulus mala katame nan nya ifisus, Ufunu Ulau yira ghe ayinin udu Urshalima, tutun nin funu a pira kusarin Macidonia nin Achaia anan yene anan yinusauyenu. Bulus woro, “Nin kidun andin duo Urshalima, ma kuru iduo Uroma tutun” ²² Amini watu iyichila awa

bã anan bungħ, Timontawus nin Erastus, udu Macidonia. Tutun Bulus ninsø nan nya ka gbir, Efixus kusarin Asia. ²³ Nin deadai kidun nanin, anit nan nya Efixus chizina ubunkurnu kiti kan bar Isa nin madursuzu kitene me. ²⁴ Kikane umong unit wa diku nin lisa Damarius. Awake kuguinki nin lisa Diana. Damarius wadin sesu ikurfun kiti nanit ka nin kani kata makeke ku guinki asa nin lewe manin. ²⁵ Darius nin yichila adonkata makeke na guinke. Anin woro nanin, "Anit, iyiru kata kanere tidin sesu ikurfun bit ka. ²⁶ Iyiru Bulus ulena asosin nan nya Efixu ana dursuzo anit gbarde na iwa seru ma guinkibit ba mana tinake. Nene ma anit gbardan unuzu kusari ni gbiri nan nya kusari bit na idu sesu nimong ilena tike ba. Bulus na bellin anite atelle alena ti din zazunu ah atelle riba nin nanin na tiwa zazu anin ba. ²⁷ Andi anit lazaghe imati anit malesu lesu bite yisin. Anite mayenu na idinini su idak kiti bite ba tutun nin dak kuti Diana inan su uzazunume. Anite mayenu Diana di udiah ba. Tutun vat anit kusarin Asia nin uyeh kap ma chinu uzazughe. ²⁸ Vat anite kikane tinna ilaza ayi nin Bulus dana ilaza ilemong na Damarius belle. Inani wa tinin jarttiz, "Diana kutelle bite Efixu di gbardan" ²⁹ Anite kan nan nya kagbiri ilaza ayi nin Bulus ini tinna jarttizu. Among anit kifø Gaius nin aAristachus, inin na bəħ jnuzu Macidonia iwa di ana chin nin Bulus. Ninnanin anite kap tinna chium, nin wunu nani udu kikana anan ka gbiri asa isu avuku(theater) ³⁰ Bulu wadinin su adue nan nya kiti navuh anan lirina nin

nanite, vat nin nanin anan yinusauyenu tinna iwantinghe udu kikane. ³¹ Among ago kagbiri na iwa di adondon Bulus ilanza ilemon na idin chi. Inanin wa tu umong kitin Bulus na wa dak nan nya kiti kiti navuaba. ³² Lipitin nanite nan nya kuti na vua ilebun jarttizu. Among wadin jarttizu ni momong dabam among tutun jarttizu dabam. Tutun among nan nya mine wa yinin umon elena iwa din jarttizumuba. ³³ Umong kuYahudawa lisa me wadi Alezanda. Among a Yahudawa turughe udu bun nanite inin tahghe alirin. Alezanda tinna ah antina ucharame anan tah nanin ichin ujattuzu. Aadinin su a bellin nanin a Yahudawari ba nati macharantki(troble) ³⁴ Tutun among alena iwadi a Yahudawariba iyino Alezanda ku Yahudawari inin yinno a Yahudawa din zazunu Diana kutella ba.” ³⁵ Nin nanin umong ugo ka gbiria ta lipitnpin nanit chin ujarttizu. Anin belle nanin, “Linananin anan min, koghe yiru nan nya yiulele kutelle bite Diana na diu unuzu kitene! ³⁶ Koghe yirumu kap, na umong batin aworo ilemonghe kiden ari ba. Bar nanin na kgha ti tik nene. Naiwa su imomong inazan ba. ³⁷ Na iwa danin awa ba ane kikane ba, bar na isu imomong inazan ba. Na idua nan nya na danga bit inin yira imong unuzu kikane, tutun na ilirina imommo inanzan kitene kutellebit. ³⁸ Bari nanin, andi Damariu nin na nan katame dininsu i ni kogha ku kulapi su imong nanza, na su libau lichine. kika kitin wuchu kidendhe iwawngha idu, kikane anan wuchu kiden duku na ugamnati na fere nanin. Iwangha kifo koghaku idoamu kikane. ³⁹ Tutun

andi idinin su tirinu imomong, iwangha itirino ago mine inan yene ilemong na imasu kitene andi izuro kitikirum. ⁴⁰ Uzuru ulene uchauba ba! Yiran ubukurnu kiti kane libau lichine bar arik dinisu ti lanza ayi igomnati ba. Adi ago tiri ni majarttizu man, men waghe ikwana nanin gigime ba.” ⁴¹ Nanere ugo ka gbiri wa belin lipitirunu anite. Amini wa belin kogha ku a kwilin kilarime, inanin wa kwilizin nilarimine.

20

¹ Nin kidun anit Efsus chino bukurnu kit, Bulus yichila anan yinusauyenu kiti kirum. Amini wa belin nanin iliubun yinnu nin Ugo Isa. Nin deadai nin kidu, anin bele nanin “sai ilonliri” atinna gya udu kusarin Masadonia. ² Nin kidun amini wa duru kikane, amini wa belin nanin iliubun yinnu nin Ugo Is. Nin nanin atinna a gya udu Ugreece. ³ Amini wa ti tipui ti tat nan nya Greece. Nin nanin awa tina akwila udu Siria in kabarak mmen, bar awa lanza a Yahudawa wa chinu umalughe nin chinghe na awa din suo, nin nanin amini wa tinin achina kuntin, amini wa tini a kata tutun udu Macidonia. ⁴ Anit alena wa chinu ninghe udu nan nya Urshalima iwadi Sopater, gonon Pirrus, unuzu ka gbirin Berea; Aristarkus nin Sekundus, ulena awa nuzu ka gbiri Thasalonika; Gaius, ulena awa nuzu kusarin ka gbiri Derbe; Timuntawus, ulena awa nuzu kusarin Galantia; nin Tychikus ah Trophimus, alena ina nuzu kusari Asia. ⁵ Anit kuzuor ane tinna igha ubun nin Bulus nin mi, Luka, nin ujirgi mme unuzu Macedonia, Imini wa dua ka gbirin Troas inanin wadinin su arik

nabâ kikane. ⁶ Tutun Bulus nin mi ti china kutin udi pit kusarin ka gbiri Philipia. Nin kidun a Yahudawa imonli isalinyist. timini wa piru ujirgi mmen ulena aachinu udu kusarin ka gbirin Troas. Tiduru Utroas nin kidun nayiri ataung tinin zuru nin na mong na iwa nin bun bit. Vat bite ti tinna ti ta ayiri kuzor. ⁷ Inwuin giga nin kulelen arik nin nanan yinnusauyenu ti zuro kiti kirum tinin liu umonli jibi Ugo tinin liu kiti kirum. Bulus nin lirina nin nananyinnusauyenu udu nan nya kitik, bar awa chini ugyiu udu Troas nin kui. ⁸ Iwa molu inmai tipitinla kuti kitene kan kikana tiwa zuro. ⁹ Kan gono kibene lisame wadi Eutykus kikane. Awa sosin kibulun kibene kitene kuti kun tat kilare. Dana Bulus le kubi liru ka, Eutykus. mmoro yiragh. Ninmal, amini wa lanza moro kan. Amini wa tina adeu nuzu kitene kibulin kibene udun kutin. Among anan yinnusauyenu tinna iyirageh. Inanin tutun waseghe libia[aku]. ¹⁰ Bulus nin tinna atolo tutun. Amini wa nakwa kidawo me kitenen gone anin gwaindirghe nin na charame. Amini wabelin anit alena wasisin kupopome, "Inje iwa gil; adu nin lai tutun! ¹¹ Bulus, nin na mong, itinna i gnaanaa kitene tutun inin leu inin su ubikin ubulu Ugo. Ninnuzukidun nanin kiti shata uwui nuzu udas a Bulus liru nin nanan yinnusauyenu. Ninanin anin tina gya. ¹² Among anit nin yira gone udu kilari, nin kibinai kibo bar awa dinin lai tutun. ¹³ Tinanin tiwa piru ujirgin mmen. Tutun Bulus wa nari udoffunu nari jirgin mmen tinan dua nan nya Troas, bar na awa dinin su ado dadai kutin kusarin kagbiri Assos.

Among bite tinna tipira ujirgin mmen tinin gya udu Assos. ¹⁴ Timinin tiwa zuro nin Bulus nan nya Assos. Amini wa piru ujirge nan nin narik tinanin tiwa kata gbiri Miletus. ¹⁵ Nin liri kidun ti duru Mtylene, tinin fita unuzu kikane tinin duru kupopo kitin kios. Nin liri kidun tutun ti fita udu Samos. Nin kui tifta tutun ti chino Samos tinin kata udu ka gbiri Miletus. ¹⁶ Miletus wadi kadas nin ka gbiri Efesus. Bulus wadinin su a yisin kusarin Efesus ba bar awa dinin su a li kubi nan nya Asia ba. Andi uchinghe ma chonghe, adinin su a duru Urshalima inwui bukin faska, kubi bukin faske wadi kusa. ¹⁷ Na ujirgi mmen duru u Miletus, Bulus nin tuo unan kadura udu Efesus ibelin a kune na nan yinnusauyenu kikane idak ida lirin ninghe ¹⁸ Dana akune da kitime, Bulus nin woro nanin, “Unuzu wui ifunu na inwa dak kikane nan nya Asia kafin ichin minu iyiru kap lisosin ni kubi na iwasuo nan ghinu. ¹⁹ Iyiru su kata ka na nasu Ugo Isa nin toltunɔ kibinai nin kutin nin kon kubi na asan gila. Iyiru inda na tikanchi nin na Yahudawa na ina yininba na iwa chini lanzi ukule. ²⁰ Iyiru tutun, dana ina dursuzo mini ka dura Kutelle, na ina chin minu nanin sa imong elena ima bunminu ba. Nin yiruminere ina dursuzo mini kadura Kutelle kubikona kogha wa diku, nin tutun iwa pichu ni larimine in dursuzo mini kikane. ²¹ Ina su ma dursuze kiti na Yahudawa nin na lena a Yahudawari ba, belin mini ichinvat libau linazan nin nibinai tinanzan inin yinin nin Isa Ugo bite.” ²² “Nin nene na indi nchinu udu Urshalima, bar Ufunu Ulau na durai madu kikane sa u lau, imma du sa ula. Na iyiru yari ma sai kikaneba. ²³ Tutun

inyiru nan nya kokame ka gbiri kana inna piru, Ufunu Ulau wa benli nan nya Urshalima anit mati kuti lichin unanimously mati tikianchi. ²⁴ Tutun nanin nama lanzu fiu ba ko anitma ma moli, andi ifinu ima malu kata kana ana yichilai insu. Ana yichilai bellin anit kadura kachine na Kutelleḡ na su nari ubolu. ²⁵ Ina dursuzo mini kadura Kutelleḡ na ana dura litime amere Ugo. Tutun nene inyiru kitimonere anin anan yinnusauyenu ima yeni uyenu ligan. ²⁶ Bara indininsu vat alengena ina lanzai udursuzu na iwa kusu sa iyinu nin Isa, nan ima yitu kulapi nin ba, ²⁷ bar ina belin munu umong ilena Kutelleḡ na su arikimun. ²⁸ Anin adideḡ uchau ili ubun yinnu nin dortu kadura Kutelleḡ. Uchau tutun i bun vat alena ina yinninsauyenu, bar anighere Ufunu Ulau nnaniminu yenje nanin. Yenjen litimine nin lipitin na nanan yinusauyenu nafo kunan sukiwoḡ na asa yenje akam me. Kutelleḡ na seru nanin nin mmi michinen saume kitene kuchat. ²⁹ Iyiru kan nin kidun andi chinminu, among anit ma dāḡ nan nya mine ida duro mini kinu ima lanzu anan yinnusauyenu ukule kan. Imayitu nafo ka kayim kana kasa ka moḡoḡo akam. ³⁰ Among ma nan nya lipitin nadidwe kikane ma rusuzu among anan yinnusauyenu nin dursuzu nanin imong inazang. Ima dursuzu minu kadura kana mati among anit yinin mu inan dofuno nanin. ³¹ Bara nanin yenjen kiti kan, na iwa chin yinnu nin kadura kidegen kitene Isa Ugo bit! Lizonon nin wui nin kitik akusa tat ina durso mini kadura imini wunun minu atuf kan nin mizin isuamichi kiti Ugo bit ³² Nene na

ima chin minu inta minu inlira (tirino) Kutelle yeje minu nin chiminu yinnin nin kadura bolu kana ana sunarimu. Andi iliu ubun nin yinnu kadura kana ina belinmin, imati akara Kutelle ma niminu imong chine sa ligang ilena ana silo amani alena di kitime. ³³ Men ma litinin, na dininsu nikurfun ko alituk achine kitin mong ba. ³⁴ Anin atimine yiru kap asan su kata nin nacharanin ina se ikubu nin ilemong men ni na adodon ni dinin suwe ³⁵ Nan nya nimong nan su kap, ina nunaminu uchau tisu kata kan tinan se ikubu kan tinan niza alena kajire mala nanin inin dinin suwe. Ikuru lizino ame Isa litime na woro, 'ucharan nizu katin ucharan sesu nin kibinai kipou.' ³⁶ Dana Bulus mmala ulire, amini wa tumun nin vat na kune inin ta ilira. ³⁷ Vat mine iwa gilulu kan, inin gwidirno Bulus ku nin muju tinu me. (kiss) ³⁸ Na iwa lanza magba bar na awa woro imasaku yenighe ba tutun. Ina nin wadi kaghe kitin jirgin mmen. (Inanin wa gya ligowe vat ninghe tikin jirgi).

21

¹ Nin nizu kidin tinanin wa belin akune sai lonliri unuzu Efsu, tina nin wa piru ujirgi mmen tinin china kitenen mmen udu utudun Cos, kikanere ujirge wayisin nin kitik. uwui unbe tina tipira nan nya jirgi mmen nuzu kusarin Cos tidua utudun Rhodes, kikane tutun ujirge mmen yisina. Uwui kidun dana tiwa piru kipin Patara, kikanere ujirgin mmen yisina. ² kusarin Patara tinanin wa chin ujirgin mmen, umong unit bele nari kikane umong ujirgin mmen ma katu udu kusarin Phonenica. tinanin wa chin

kikane ti piru ujirge mmen ³ Tiwa chinu nan nya kurawa kudia ma tinin yene utudun Cyprus. Tiwa kata kusari inyamma tudun tinin leu ubun ichin ti duru kusarin Phoenicia, nin kusari Siria nan nya kipin Tyre. Ujirge mmen ma tiayiri kikane bar anan kata jirgin mmen wa dinin kutura kona ima toltunu ⁴ Umong bele nari kikane ananyinusauyenu sosun nan nya Tyre, nin nanin tisuo nan ghinu tita ayiri kuzor. Bar Ufunu Ulau Kutelle na ti nanin yinno anit ma ti Bulus ku tikanchi nan nya Urshalima, inanin wa belin Bulus ku na awa duo kikaneba. ⁵ Tutun dana kubin ta ujirgin mmen ma ghiu, tinna ti su makemake tinan leu ubun chin bit udu Urshalima. Dana ti chino u Tyre, vat anite nin na wani mine ah nono mine ida na arik ubiu kurawa kudia. Vat bite kikane ti tumuno kitene lichichinghe tinin ta ilira. ⁶ Nin kidun tininin su elip nimalin, Bulus nin nanan chime tina ti pira jirgin mmen, ka kisin nanan yinusauyenu tin na ikwila nilarimine. ⁷ Nin kidun tichino u Tyre, tileu ubun nin chinbit udu ka gbiri Ptolemais. Kikane anan yinnu sa uyenu wa duku. Timini tiwa liso nanin tiso nan ghinu nin kani kitike ⁸ nin kuwi ti chino Ptolemais tinin kata udu kipin Kaesariah, kikanere tiwa so kilarin Philip, ulena awa yiru kubi me kap dursuzu nanit indana imma dofunu yesu. awa di nan nya nanit alena anan yinusauyenu wa fere yenje awa ni alena alesumine na ku. ⁹ Awadinin na shono anas na isa su ulimaba. Ufunu Ulau asa benle nanin kaudura nan nya umoron yenji kiti. ¹⁰ Nin kidun tiwa di ingan Philip nin na yiri gbarde, umong unan yinusauyenu lisame wadi Agabus

amini wadak kusari Judea amini wa duru nan nya kaiseria. Kokome kubi asa belle kadura nan nya moro yenjikiti. [Amewadi kuannabi] ¹¹ Nin daki me kika na tiwadik, ani yira libelt Bulus annin tere nabunu me nin na chara me nin belle, “Ufunu Ulau woro 'adide na Yahudawa nan nya Urshalima ma kifu Bulus ku iterughe nafo nene inanin matighe kuti lichin.” ¹² Dana tilanza nanin, arik nin nan nanyinusausalinyenu kikane tinin woro Bulus ku, “Na uwado U4shalima ba!” Inja uwado nan nya Urshalima ¹³ Bulus nin kwana nani, “chinon kuchulu mine nin ti salin likara lkibinai nin woro na iwadoba! bar yeri idin su kuchule nin ti usalin likara kibinai. In na kibinai nin in do kuti lichin tutun unku nan nya Urshalima bar kata Chikilaribit Yesu. ¹⁴ Dana ti yene ama du Urshalima, tinari uwantin ghe. Tinin woro, “Na uso nanin nafo kibinai Chikilari. ¹⁵ Nin kidun nayirane nan nya Kaiseria, ninanin wasu makeke nimon bit tinin naya kutin udu Urshalima. ¹⁶ Amon anan yinusauyenu dofuno nari tutun unuzun Kasaria. Inanin wa yiri nari umong unit lisame wadi Mnason. Awadi kusarin Cypros, ame wadi unan dortu Yesu kubia nin chizunu dursuzu nanit kadura kitene me. ¹⁷ Dana ti duru nan nya Urshalim, kipi nananyinnusauyenu liso nari nin kibinai kibo. ¹⁸ Nin kui Bulus nin kagisin bit ti do tidi lirin nin Yakub, amere wadi udia kuti kubowe, kika ne. Vat nin na dida kuti kubo Urshalima wadiku tutun. ¹⁹ Bulus nin liso nani, anin bele nanin vat ilemon na Kutelle nasu nin nan nya Alumai. ²⁰ Dana ilaza nanin, Yakukbu nin kagisin na kune su ugodo kiti Kutelle. Nin nanin umong nin woro

Bulus ku,”Gwana, uyiru kap arik a Yahudawe karin nan nya kikane na inayinin nin Chikilari Yesu. Tutu, uyiru vat bite tile bun durtu ti sharia to na Musa na ninari. ²¹ Tutun nana bit Ayahudawe alena ina yininsauyenu ina bellin nanin andi nan nya nalena a Yahudawari ba, ibelle a yahudawa alena ina yininsauyenu na isosin nan nya nale na a Yahudawa ba kikane ichin u dortu ti sharia Musa. Anit na woro fena bellin a Yahudawa na inayininsauyenu ichin ubozu na churu nono mine nin aladu bit. Arik na yinin ba bar tina yene idn belu kinuwari. ²² Tutun nanua bit Ayahudawa anan yinnusauyenu lanza uda, ima laz u ayi ninf. Bar udinin isu imong na imanunu nanin elemon na ina lanza na kiden nariba. ²³ Bara nanin su elemon na tina belen munu isu. Anit awa nas na su isilin nan nya bit kiti Kutelle. ²⁴ Chan nin na le anite uduo kiti kiti kubowe idi su matiza mana dininsuzu bar anin nin ghinu isu uzazinu nan nya kiti kubowe. Nin na nin andi kubi nizi liti mine da, beng ilemong na inna. Nin kidun, iwa yna ibasa titi mine nanin mati elemon na ina belin imasu. Andi anite yene minu ima yinnu ilemon na ina belin kinuwari. Kikane tutun ima yinu idin durtu ti sharia na Yahudawe vat. ²⁵ Kitin na lena a Yahudawari ba arik akune kikane nan nya Urshalima tina belin ti sharia tona inin ma dortu, tinanin na su ma nyertatinani na belin nanin ilemon na tina yinin. Tina su ma nyert, naiwa li inawa ilena ina nizu ichilmine b, tutun naiwa li mmi ninawa b, na iwa lizu inawa elena ina manling utoh ninin ba. tinanin na belin nanin na iwa pizuru awani nanit. ²⁶ Nin nanin Bulus nin yina nin lilemon na

iworo asu, nin kunye atinna ayira anit awanas, ligowe itinna ikusu ati mine. Nin kidu, Bulus nin duo kuti kubowe anin bele aprist liri lona ima malu kusu nati mine nin liri lona ima niszu inawa kusu litimine. ²⁷ Dana ayiru kuzor dakusa inkulu ikusu nati mine, Bulus nin kwinda kuti kubowe. Among a Yahudawa unuzu Asia ni yeneghe kikane inanin wa lansa ayi nin ghe. Inanin wa yichila a Yahudawa alena iwa di nan nya kuti kubowe ibin nanin ikifo Bulus. ²⁸ Inin jartiza, "Israila nuanua, dan ida bun nari ushuru nit ule! ule unitere din dursuzu anit kikana apira innari ma dursuzu na Yahudawe. Adin dursuzu anit ichin udurtu ti sahria Musa, nin nanzu kuti kulau. Amini tutun ana pirin nan ghinu nan nya kuti kubua nin ti kiti kane kiti nanzan? ²⁹ Iwa bellin nanin bar iwayene Bulus ku ichin nan nya Urshalima ninbTrophimus bar ame wadi ku Yahudawari ba. Bar usharia mine yinna ku wurmi piru kuti kuboa ba, iwa susa Bulus pira nin Trophimus nan nya kuti kubo in wuine. ³⁰ Anit vat ka gbiri lansa kuti kubowe rikiche. inin chuo idakikane. Ininkifo Bulus iwunin ghe udas kiti kubuo. Inin tursu nibulun kuti kubuo. Bar anit wa tirikiche nan nya kuti kubuo. ³¹ Dana iwa chinu umolu Bulus ku umong tina di nuzu nin chum ada kiti kuti kubuo anin belle ugo nanan likum na Roman ah anit gbarden din fizu tirikichi kuti kubuowe nan nya Urshalima. ³² Udia nanan likum fita dadai ayira anong anan katame nin na mong anan likum gbardan inin chuo ida kiti kuti kubuawe kikana lipitin nanit wadiku. Dana lipintin nanit alena iwa din kwizu

Bulus ku yene ugo likum nin nanan likum din chinu itin ichino kwuizu ghe. ³³ Udia na nanan likum da kikana Bulus diku atinna akifo ghe. Anin belle anan likumme iteru acharan Bulus nin nga. Anin tirino lipitin nanite, Ghari unit ulele, nin yari asumina? ³⁴ Among gbardan nanit kikane iwa tinin jartizu nimomo, among tutun jartizu nimomon dabam. Barna iwa liubun din jartizu kan, ude nanan likumme awa yninin ilemong na iwadi belle ba. Tutun ame ude nanan likum ta iyira Bulus ku pira ninghe anan tirino ghe kikane. ³⁵ Anan likumme tin na yira Bulus ku udu kiti kana kidimin likar, Vat nanit tin na durtu nnanin, chinin molu Bulus ku. Tutun ugo nanan. Nin nanin ude nanan likumme tin na aworo anan likum iyiri Bulus udu nan nya kuti likara. ³⁶ Lipitin durtu iyita jartizu, “mologhe! mologhe!” ³⁷ Dana iwa chinu uyiru Bulus ku udu nan nya kuti kun likar, anin lirina nin udia na nan likumme nin ti Helenist, “Iwaghe ilirina nin fia? Ude nanan likumme woro, udu lanku ti Helinanchira? ³⁸ Idususa fia unuzu kusarin Masarawari iminin din chinu dani nin likichi kitenen gomnaniti nayiri alena na kata imini na yiru anit amui anas na fea likichi nan nya kusho, nin nanin tima yinu ukifume ba. ³⁹ Bulus nin kwan, “babban, menghariba! men ku Yahudawari. Iwa mari nan nya Tarsus ka gbiri kusarin Cilicia. Idinin su ilirin nin na nite. ⁴⁰ Kikanere Ude na nan likumme nin na Bulusku kubi alirin. Kikane Bulus ni nakwa uchara me anan talipitin anit ititik. Nin kidun dana lipitin anite ta tik, Bulus nin lirina nin tiyari mine na Yahudawe.

22

¹ Bulus woro, “Akune na Yahudwa nan nuana ning, dinang atuf ilanza ile imon na nba bellu alenge na idin vurzi nliru nene!” ² Na ligozin nanite lanza Bulus nlirina nin lilem in Ibranaci, ita tik, itunna nlazughe. Bulus nin woro nani, ³ “Meng wang ku Ibraniyawa, nafo anunghe. Iwa marue kipin Tarsus, nanya kusarin Sisiliya, Ama nna kunjo kikane in Urshalima. A ndutu gono, iwa yinnin ti duka to na Musa wani an kabite ku. Gamaliyari wadi unan dursuzui. Nwa dortu ti duka tone bara na nwadi nin su ndortu uliru Kutelle, meng tutung yiru anung vat wang din dortun toni ti duke. ⁴ Unare wati meng fo kidowo nkpazu nalenge na iyinna nin kadura Kutelle kitenen Yesu. Nwa pisuru tibau nmolsu nani. Vat kubi ko na nse nalilime sa awani alenge na yinna nin kadure, asa nta ito nani kilari licin. ⁵ Udya na Prieste wa yiru nani, nanere wang inung anit alenge na iwadi nanya kudaru kudya na Yahudawa wa yiru. Iwa ni iyerte ndomun kiti nuana mine a Yahudawa na iwa di kipin in Damaskus. Mani ma yerte wa ni likara nwo ndo kikane nkifo kogha ku na ayinna nin Yesu. Asa nkifo nani, nnin yauna nani nafo acin udu Urushalima, inin di funuan. ⁶ Inin nya udu u Damaskos. Na nda kupopo Ndamaskus, kubi nikoro likure nin naba nwui, nmong nkanang tunna minuzu kitene susut ninmi. ⁷ Nkanaghe wadii kang ntunna ndeu kutiin. Ntunna nlanzaa liwui nmong din liru ninmi piit kitene kani, adin du, 'Shawulu! Shawulu! iyaghari nta udin yoyi?' ⁸ In kawaghe, 'Feghari Cikilari?'

A worei, 'Menghari Yesu un Nazeret, ulenge na udin yoghe.' ⁹ Anit ale na iwa di nin mi yene nkananghe, ama na ilanza imon ilenge na liwuye wadin belle ba. ¹⁰ Meng tirino, 'Iyaghari udi ninsu nsufi Cikilari?' Cikilare worei, 'Fita upiru nanyan Damaskus. Umong unit di kikane na ama bellin fi vat imon ilenge na uma su.' ¹¹ Nkanang mone wadi kang na nkuru yene kiti ba, nkanang wati iduu. Inung anite naa iwa di nin mi kifo ucara ning inin wonu udu nanyan Daskuse. ¹² Umong unit na lissame wadi Hananiyas da nda yeni. Ame unitari na awadin lanzu fiu Kutelle nin dortu tiduka na Yahudawa. Vat a Yahudawa na iwa sosin Damaskuse belle imon icine kitene me. ¹³ Ada adayissina kupo ning anin woro, 'udondon ning Shawulu, 'tunna nyenju tutung!' Ntunna yenju, nyeneghe ayissin kupo ning. ¹⁴ Atunna aworoi: 'Kutelle kurika nati dighe nsujada, a kurika na acif bite na sughe usujada na fere fi amanin dursu fi imon ile naa adi nin su usu. ¹⁵ A dursofi unan katwa kalau warum, Yesu Umasiya, Uminin kuru ulanzaghe din liru litime. ¹⁶ Bara nani nene yenje uwa molu kubi? Fita nshitinfi nmyen ushitinu ulau, unin su nlira nanya lissan Yesu Cikilari utiringhe akusufi alapi fe!'” ¹⁷ Na nkpilla Urushalima. Nlonliri ndo kutii nlira kudya, ntunna nlira, na nwadi nanyan lire kikane, nse litining nanya namoro. ¹⁸ Cikilare lirina ninmi, aworoi, 'Yenje uwa so kiti kane! Suna Urushalima nene, bara anite kikane mayinnu nin nimon ile na uma bellu nani liti nighe ba!' ¹⁹ Ama meng woroghe, 'Cikilari, iyiru nwo meng nacinu atii nlira adidya

kang in pizuru nalenge na iyinna ninfi. Alenge na nse iyinna ninfi, meng wati itiza nani nilari licin, in wadin fonani wang. ²⁰ Idin lizinu nin kubi ko na iwa molu kucin fe Istifanus, meng wayissin kite ndin yenjee nkuru na nani uyinu ning kitene nimon ile na iwadin sue. Meng tutung wang wadi nca nimoon ilenge na anan molume wa kala iceo kusari kurum!' ²¹ Ama Cikilare woroi, 'Kayi, yenje uwa so kiti kane! Suna Urushalima, bara meng matufi piit nin kiti kane udu kiti namon anit, na idi a Yahudawa ba!'" ²² Anite wadin lanzu Bulus ku nlire se na iwa lanza Cikilarin toghe kiti namong anit. Itunna ighanan jartuzu, "Molonghe! Na acaun uso nin lai tutung ba!" ²³ Na iwa di nanya jaartuze, ikalza altuk kitene mine inin fizza lidau kitene kani, uleli ute din durru tinanayi mine. ²⁴ Udya mine tunna ata iyaun Bulus ku iteghe nanya kilari licin. Aworo nani ikpizu Bulus ku anan belle imon ile na ata inanza a Yahudawa ayi kang nani. ²⁵ Inin tunna inakpa acara me itereghe nnunwo ikpizughe kimal me. Ama Bulus belle kusoja kupome, "Uma patilunu uduka andi ukpizai, kunan Rumawa, urika na umong nsa do ninghe kilarin shara akpaghe nin kulapi ba!" ²⁶ Na kusoje nlanza nani, ado kitin dya mine adi bellinghe. Aworo ndya nasoje, "Ule unite kunan Rumawari! Iyiru dai na uwasa utanari ti kpizoghe ba!" ²⁷ Udya nasoje da ada woroghe, "Belli, fe kunan Rumawari?" Bulus woroghe "e-e." ²⁸ Udya nasoje kawaghe aworo, "meng se nin nikufun gbardanghari inase uso kunan Rumawa." Bulus woroghe, "Meng kumat

in Rumawari.” ²⁹ Anit ale na iwa cinu udun tirighe tipinpin tunna isughe deidei. Ame udyā nadidya nasoje wang fiu wa kifoghe, kube na awal anza Bulus kunan Rumawari, bara na ame wa terughe. ³⁰ Ukurtunun nkuye, udyā nasoje wadi nin su alanza kidegen nvurzun liru ule na a Yahudawe dumun' kitenen Bulus. Bara nani abuku time, anin ta udyā na Prieste nin vat kudaru me izuro. Anin da nin Bulus aceughe in kitik mine.

23

¹ Bulus yenje vat anan kudare, aworo, “nuana ning, Nbu Kutelle, lissosin ninghe licinari udak kitimone.” ² Hananiyas u Priest udyā woro nale na iyissin kupo me iriughe nnu. ³ Bulus woroghe, “Kutelle ba riufi, fe liki longo naliyissin dert ba. Ussosin nene usui ushara nin duka, uminin ta iriyi nanya purun duka?” ⁴ Alenge na iwa yissin kupome woro, “Nenere udin zoguzung ndya na Priest Kutelle?” ⁵ Bulus woro, “Na meng yiruba nuana, au ame udyā na Priestari. Bara ina yertin, yenje iwa lira nanzang kitine nadidya nanit.” ⁶ Na Bulu in yene kusari kudare wadi a Sandukiyawa, a kusari kurum a Farisawa, a ghatina liwui kudare kang, “Linuana meng ku Farisawari, usaun na Kufarisawa. Bara na nceo kibinayi nfeu nanan kul unere nta idin wucui nlira.” ⁷ Na a belle nani, mayrdang fita kitik na Farisawa nin na Sandukiyawa, lisossinghe koso kidowo. ⁸ A Sandukiyawa din du na ufiu nanan kul duku ba, ana anan kadura Kutelle duku ba, na Uruhu ulau duku ba, ama a Yahudawa na woro vat nileli imone duku. ⁹ Ugbejulu

udya fita, among anan niyerte na Farisawa fita fita, idi mayardang nworu, “Na tise imonimon inanzang kitin nit ulele ba. Nene andi Uruhu sa unan Kadura Kutelleri nalirin ninghefa?” ¹⁰ Na mayardanghe ta madyawe, udy a nasoje lanza fiu nwo yenje iwa jarza Bulus ku, ata asoje idi nutunghe nin nakara nanya kudaru lissosinghe, ida ninghe ida ceo kupo me. ¹¹ Nin kitik kimbe, Cikilari yissina likot me aworo, “Na uwa lanza fiu ba, Nafo na unasui unu unba in Urushalima, nanere wang umatii unu unba in Rumawa.” ¹² Na kitin shanta, among a Yahuda munu ati isu isilin nati mine: iworo na inung ma li imonimon sa isono nmyen ba se imolo Bulus ku. ¹³ Anan nisilinghe wa katin anit akut anas. ¹⁴ Ido kiti ndy na Priest nin nakune iworo, arik nta atibite nanyan la'ana uzemzem, tisilo nwo na tiba lii sa usonu nimonimon ba se timolo Bulus ku. ¹⁵ Nene na kudare bellin udy a nasoje adak nin Bulus kitimine, asa anung nsu usharawe gegeme. Arik ba yissinari tiba molughe ana asa daduru kikane ba.” ¹⁶ Ama umong usaun gwanan Bulus kishono lanza nwo iyeshin nca, a nya adi Bellin Bulus ku. ¹⁷ Bulus yiccilla umong nanya nasoje aworo, “Yira kwanyana kone udo-mun kitin dya nasoje, adi nin nimon ile na aba belonghe.” ¹⁸ Kusoje tunna kuyira kwanyane anin daninghe kitin ndya nasoje aworo, “Bulus kucine yicilai ndo kitime, amini belli nda nin kwanyana kone kitife, adinin nimon ile na aba bellinfi.” ¹⁹ Nasoje kifoghe ncara ado ninghe kusari kurum, anin tiringhe, “Inyanghari udi ninsu ubelli?” ²⁰ Kwanyane woro, “A Yahudawa

yinna ima bellinfi udak nin Bulus nin kui kudaru mine, nafo ima tirinu iyinnin inyizari uliru me di. ²¹ Na uwa yinnin ninghinu ba, bara anit katin akut anas na iyeshin nca me. Na silo nin nati mine nwo na ima lii imonliba, sa isono nmyenba se imologhe. Nene wang imal ke atimine, idin ca uyinin unakpaghe.” ²² Udya nasoje tunna asuna kwanyana anya, awunughe kutu, “Yenje uwa bellin umong ubelli ile imone.” ²³ Ayicila among asoja aba aworo, “Sen asoja akalt aba iturun nani udu u'Siseriya, se anan ghanju nibark akut kuzor umunuku, unin kuru use anit akalt aba anan tiyop.” ²⁴ Iba fitu nanya nikoro itat nin kitik. ata nani ipizuru kibarak kanga na Bulus ma ghanu ku, inin do ninghe kitin Felix ugumna mang. ²⁵ Anin su iyerte nafo nenge: ²⁶ “Lisiya udu kitin gumna udya Felix, indin lisufi. ²⁷ A Yahudawa wa kifo unit ulele inani din cinu umolughe, in mini na lanza ame kunan Rumawari, in mini wadak nin nasoja in bologhe nacara mine. ²⁸ In wa di ninsu inyinin inyaghari nta idin vuzughe uliiru, umini wa do ninghe nanya kudaru mine. ²⁹ Inna lanza au idin vuzughe in woru adin nanzu uduka mine, ama na ina seghe nin nimon imon na ibatin imolughe sa itighe licin ba. ³⁰ inmile na lanza nworu among na kye atimine kitenen nite, in mile tunna toghe kitife, arika na idin vuzughe tutung in belle nani ida kitife nin liru mine. Uso ucine.” ³¹ Asoje su kata nin duka ule na inanani: Iyauna Bulus ku idamun kitin Antipatiris. ³² Ukurtung kuye, ngbardang nasoje suna anan nibarke nya ninghe, inung tutung kpila kika na inuzu ku. ³³ Na anan nibarake

duru u'Siseriya, inakpa iyerte nacaran gumne umunu Bulus ku vat kitime. ³⁴ Na u'Gumne belle iyerte ine, atirino Bulus nanuzu kusa komeri; na ayinno Bulus nanuzun Sisiliyari, ³⁵ aworo, “In ma lanzu fi vat asa anan vursufe nda kikane.” Anin ta iceghe kudaru Hirudus.

24

¹ Na ayiri atat in kata, Ananiyas udyā na Priest, among akune nin, nin mong una yirun liru lissame Teritullus, nya udu kite. Ale anite da nin vurun liru litin Bulus. ² Na Bulus in yissina in bun gumne, Teritullus tunna aghanan vuzughe in liru aworo ugumne, “Bara fe tidi nin lissosin limang; tutung ukpiluzung in bunfe in danin nimon icene in nmyen bit; ³ nani nin godo udyā tikpana vat nin nimon ilenge na usu, Felix uniti udiyā. ⁴ Bara na ayedi in yissafi kang ba, indin potufi acara, lanzai baat nin kunene. ⁵ Bara tikpaghe nin kulapin tizu na Yahudawa vat nanya nyii inari uduka. Amere udyā nanan dortu kunan Nazeret. ⁶ Amani mala uti kutii inlira kudyawe facak; unare tinani kpaghe. ⁷ Amma ugo likume Lisiyas wa dak, a da kpalkinghe nin likara na cara bite. ⁸ Asa utiro Bulusku kitenen tipinpin tone, fewang manin yinnu imon irika na tidin bellu litime.” ⁹ A Yahudawe ligowe vat joro Bulus iworo, uliru ulele kidegenghari. ¹⁰ Ama na ugumne woro Bulus ku alirin, Bulus kawa, “Inyinno nwo fedī unan mawucuwucu nmyen mone inworsu, bara nani nin kibinayi kibo inma bell uliru litining. ¹¹ Use uyinnu in woro na isa kata ayiri likure

nin naba ba nin duning u'Urushalima indi su usujada; ¹² na inung wase mengku nanya kutii in lira kudywe, na meng wasu mayardang nin mong mine ba, tutung na meng na tulu ligozin nanit ba, na inansu nani kutii in lira kudywe ba, a na inna su nani nanya kagbri ba; ¹³ tutung na inung wasa durofi ulire na idin vuszi mung ba nene. ¹⁴ Ama meng yinna nbunfe nworu, kitene libauwe na inung din yiccu umon ubi, in loli libau lirumere ndin su Kutelle nacif ning katwa. Meng di lau nanya vat nimon ile na idin duka nin nana liru nin nuu Kutelle. ¹⁵ Meng dinin yinnu urumere kiti Kutelle, nafo na ale anite din caa ndakin fituzu nanan kul, nan vat nanit alau nin nanan dinong; ¹⁶ tutung nanya nile imon, ndi katwa nwo in yitta nin kibinayin sali nalapi nbun Kutelle nin nanit nanyan vat nimon. ¹⁷ Nene kimalin katu nakus gbardan inna dak nin bunnu udy a ufillu nikubu bara anit ning. ¹⁸ Na nwa din sunani, among a Yahudawa in Asiya wasei nanya lidun kusu litining nanya kutii inlire, na nwa di nin ligozin sa ufiu nayi ba. ¹⁹ Ale anite na idin bunfe, na ibellin imon irika na idumun kibinayi ninmi, adi idimun nimonimon. ²⁰ Sa na anit alele bellin utanu ule na inasei mun kubi ko nq nwq yissin kudaru na Yahudawe; ²¹ andi na macas ile imon irume na nwa ghatin liwui nbelle kube na nwa yissin nbun mine, 'Ubelen fitu nanan kularita udi mawucuwucu kitimone.'" ²² Iwa bellu Felix ku gegeme kitene libauwe, bara nani ata a Yahudawe so ncaa. Aworo, "Vat kubi ko na Lasiya udy a nasoje da unuzun Urushalima imanin wusu uliru mine." ²³ Anin woro kusoje

asu ucaa in Bulus, tutung na awayita gangang ba, yenje awa nazu adondon me nin bunghe sa uda lissughe. ²⁴ Na ayiri baat in kata, Felix kpila nin Durisilla uwani me, kunan Jewess, anin to iyiccila Bulus ku, anin lanza kitime ubelle yinnu sa uyenu kitene Kristi Yesu. ²⁵ Ama na Bulus lira ninghe kitene lissosin lilau, ukifu litin, nin dakin shara, fiu kpa Felix ku; anin kawa, “Can nene, asa nse kubi tutung inma yicculu fi.” ²⁶ Kubi kurum kone, awadin su Bulus ma ninghe ikurfu, unare asa to idak ninghe anin lira ninghe. ²⁷ Ama na akusu aban kata, posiyus Fistus so ugumna kimal in Felix, Felix wadi ninsu ase useru kitin na Yahudawa, asuna Bulus ku alii ubun nanya tursu.

25

¹ Nene, Festus pira kipin tigo me, na ayiri atat nkata, anye udu Ukaisariya nin Urushelima. ² Ugo napirist nin na didia na Yahudawa su tizogo kitene Bulus nin Festus, isu uliru nin likara kitin Festus, isu ulinu nin likara kitin Festus. ³ Itirino Festus ku ati ayi asheu nin bulus, nworu ayicila ghe udu Urushelima inan mologhe libau we. ⁴ Ama Festus kauwa nani Bulus kucin nari nanya Kaisariya, ame liti me ba kpinlu kikane. ⁵ “Bara nani, alenge na iwasa isu,” aworo, “Iba duu nanghirik, asa na imon nnana, iba kifu ghe nin kulapi.” ⁶ Na aso ayiri kulir sa likure, annya udu Ukaisariya, nin liyiri linbe aso kutet nwucu kidegen, ata idanin Bulus kiti me. ⁷ Na ada duru, a Yahudawa unuzu Urushelima da yisina kupo me, ibelle kinu kanga na kidegen

duku ba. ⁸ Bulus kusu liti me aworo, “Na kitene lisa na Yahudawa ba, a na kitene kutyi nlrage ba, ana kitene ugo Kaisar ba, anin nsu utanua.” ⁹ Ame Festus dinin su ase uyinnu na Yahudawa, anin kauwa Bulus ku aworo, “Udinin su udoo Urushelima meng di wuso fi kidegen, kitene nile imone kikane?” ¹⁰ Bulus woro, “Meng yisin nbun kutet nwucu kidegen kaisar, kika na iba wussi kidegen. Na nna su Ayahudawa kulapi ba, nafo nafe yiru. ¹¹ Ko nin nwonu nna taan, nin woro andi nnasu imomon ile na ibatina ukul, na nnari nkuu ba, Bara nani andi na uvuruzu mine na imonari ba, na umong wa nakpai kiti mine ba. In yicila kiti Kaisar.” ¹² Kubi na Festus nlira nan na didia a kauwa, “Uyicila kitene kaisar; uba duu kitin kaisar.” ¹³ Nene na among ayiri nkata, ame uga Agaripa nin Banis da duru nanya Nkaisariya, isu lizzi kiti Festus. ¹⁴ Kubi na awadi kikane ayiri gbardang Festus durso uliru Bulus kiti ngowe, a woro, “Felix na suun among kikane nafo unan licin. ¹⁵ Kubi na nwanwandi nanyan Urushalima ago na Priest nin nakukune na Yahudawa da nin nliru kitene nnit une kiti nigh itiri ni nmolu ghe. ¹⁶ Kiti nlel nkauwa nworu na alada nin na Romawa, inii unit nafo unit ulau, nin nani lenge na avuro ghe, bara anan kusu liti me. ¹⁷ Bara nani, kubi na ida ligowe, na nwa cicah ba, nin nkuiye nso kutet nwucu kidgen, ntaa idaa nin nite nanye. ¹⁸ Kubi na ale na vuroge nfiti, men yene nafo vat nile imon na ivuro ghe mun, di nin likara ba. ¹⁹ Nin nani, idinin nimomon ugang kitene nadini mine, kitene nimong Yesu ulenge na ann kuu, ulenge na Bulus dinsu a dinin

lai. ²⁰ Na meng nyinno iyizari nbasu uleli uliru ba, men bellinghe, andi aba du Urushalima, idi wuso ghe kidegene kitene nile imone. ²¹ bara kubi na iwa yicila Bulus ku idi ceo ghe kiti licin, bara ubellu ngo udia, men belle i ceo ghe, udu kubi kongo na mba tuu ninghe kiti Kaisar.” ²² Agarippa wa liru nin Festus, “Meng wang ba yitu nin su nlanza unit une.” Nin nkui” Festus woro “Una lanza ghe.” ²³ Udu liyirin ndofine, Agarippa nin Banis ida nin ngonon kang, ida pira nanya kuyiye nin nasoja, nan nanit adidia kagbire, kubi na Festus nlirina ida nin Bulus kiti mine. ²⁴ Festus woro, “Ugo Agarippa, nin vat nanit alenge na idi kikane nanghinik, iyene unit ule, vat ngardang Nayahudiyawa na da seei kikane tutun, inani na lirin nin liwui, na iwa suun unit ule nin lai ba. ²⁵ Meng na lanza na asu imon ile na ibatina ukul ba, ama bara na ana yicila kiti ngo, nmuni di nworu ntuu ghe. ²⁶ Bara ndimun nimon ident ile na nba nyertinu ugo ba, unnere ntaa, nmuni ndaa ninghe kiti mine, fe Ugo Agarippa, bara nnanse imomon gbardang na nba nyertinu kitene nshara ule. ²⁷ Bara uba so nafa usalin kpilizu, kiti nigh, ntuu nin nan licin, sa ubelle nimon ile na idin vuruzughe mun.”

26

¹ Agrippa woro in Bulu ku, “Uwasa usu uliru nin litife” Bulus nakpa ucara me asu uliru nkussu litime. ² “In yira liti ning unan ayi abo, ugo Agrippa, nsu uliru nighe nbunfe kimone nbelleng nimon ile ena a Yhudawa na belin liti ning; ³ bara fe unan yiraari kitine vat ntanda

na Yahudawa nin tiru mine. Ndin tiru fi nworu ulanzai nin nayi ashau. ⁴ Kidegere, a Yahudawa vat yiru imusun lissosin longo na nna su a in yita kwanyana nmin nighe nin Ushalima. ⁵ Innung yiru ucizunighe tutung ucaun inin yinin nworu meng ku farisawari, alenge na idin kpilizu imon hem ba. ⁶ Nene in yissing kikane bara ndin piziru nciu nliru ulenge na kutelle wa ni acifi bite. ⁷ Bara nanere akura nnonon Israila na su Kutelle katwa kitik nin lirin nan nya kidegen, arik ani nceo ayi ti duru kite bara ule uciu nayere a Yahudawa nvuroyi, Ugo! ⁸ Iyaghari nta idin yenju uma konu Kutelle fya anan kul? ⁹ Nkon kubi asa nkpilza nsu imon gambalang gbardang kitene lissan Yesu Nnazareth. ¹⁰ Nna su in Urshalima; nwa yaccu anan katwa kacine kilari licin gbardang, nwa seru likara nsu nani kiti ndya na priest iwa molusu nani, asa mere yinna isu nani. ¹¹ Ina tizu nani ineo kang nan nya nilari nlira mine nkuru ntiza nani izoguzu Kutelle. Nwa yita nin tinana nayi nin ghinu kang ndortu nani uduzu mmin das. ¹² Na nwa din su nani, Nwa do Udamaska nin yinnu a likara ngo na priest; ¹³ libowe ucin due, nin wui gberere, Ugo, in yene imon nkanan unuzu kitene Kutelle mida mala kiti bite vat umunu alenge na iwa din cin ligowe nan mi. ¹⁴ na vat bite ndeo kutyen, nlanza liwui nin ti Ibrananci din liru nin mi, 'Shawulu, Shawulu, iyaghari nta udin tizui nneo? Uwa konui men nari.' ¹⁵ Ntunna nworu, fe ghari, Cikilaria? Cikilare kawa, ' men Yesu ule na udin funu ghe. ¹⁶ Nene fita uyissin nin nabunu fe; bara ile imonere ndurso liti nighe

kitife, nfere fi uso kucin a unan wazi nbell nimon ile na uyiru inin nin nen nin nimon ile na Mma dursu fi iwa dandaun; ¹⁷ mma tucu fi na cara nanite nin na wurme alenge na mma tuu fi ucindu kitimine; ¹⁸ udi pun iyizi mine uti nani ikpilin isun adu nsirti mine udak nan nya nkanang, nan nya likara nshaitan udak likara Kutelle, inan se ukussu nalapi kiti Kutelle, nin gadu ulenge na ina ni ceo nani nin liti nighe nan nya yinnu sa uyenu.' ¹⁹ Bara nani, Ugo Agrippa, Na nna dira uyinnu nin anabci Kutelle ba; ²⁰ amma, kiti na lenge na idin Damaska tukuna, nin na nan Urshalima, nin na lenge vat na idi nmin in Yhudiya, a ining awurmi, ndi wazi i sun alapi mine ikpilin kiti Kutelle, isu imon ile na ima dak nin sunu nalapi. ²¹ Bara ile imonere a Yahudawa na kifo nannya kilari nlira inani pizira imolui. ²² Kutelle koni na buni udak nene, in yissin nbelin nbun na talaka nin nanit adidya na umong ubeleng ugan ba se ulenge na anan liru nin nuu Kutelle nin Musa na belin uma se; ²³ nworu Kristi ma niu gbas, tutng ama yitu unan burnun fitu nan nya nissek anin kuru a durso nkanang kiti na Yahudawa nin na wurmi. ²⁴ Na Bulus nmala ukusu litime, Fastos woro nin liwui gberere, "Bulus uta ilaza; uyiru udy a fe nta fi ilaza." ²⁵ Amma Bulus woro ghe, "Na ndi nin nilaza ba Fastos unit udy a; amma nin nayi akone ndin su liru kidegen nin toltenu liti. ²⁶ Bara Ugo yiru ubelleng nilenge imone, bara nani, ndi woas nsu nin ghe, bara meng yiru na imonmong nyeshin kiti me ba, bara na ina su ilenge imone likot ba. ²⁷ Uyinna nin na

annabawe, Ugo Agrippa? Ina yiru uyinna nin ghinu.” ²⁸ Agrippa woro Bulus ku “ nan nya kabiri bar uma kpiliu nso unan dortu Kutelle?” ²⁹ Bulus woro, “Ndi inlira kiti kutelle, sa nin kabiri bat sa nin kubiri gbardang, na fe usanfi ba, amma umunu alenge na idin lanzui kiti mone, iso nafa mewe, amma na nin ninyang kilari licin ba. ³⁰ Ugowe tunna a fita ayissina, a udua mine nin Barniki wang fita umuni alenge na iwa sossin ligowe nan ghinu; ³¹ na isuna kudaruwa, itunna nliru nin nanit mine idin su, “Na unit ulele nati nkon kulapi kongo na ku batina ukul so utecu ba.” ³² Agrippa woro Festus ku, “Iwa sunu unit ulele nda fo na afo acara kitin Kaisar ba.”

27

¹ Na iwa yenin au ti ma nyeu udu Italiya, I nakpa Bulus ku nin namon anang licin nacaran kon kusoja unang kisan Julius, na awadin Agusta. ² Ti piran Zurgin myein unuzun Andramatiya, ule na uwadin cin kusari kurawan Asiya. Tidoo tidi yene, Aristarkus unuzun Tassalonika nanyan Makidoniya nyaa nan narik. ³ Nin kurtunun nkuiye ti pira nanya kagberin Sidon, kikaa na Julius wa yiru Bulus ku adoo ninghe kiti na doone na iwa yenjeghe nsen. ⁴ Unuzu kikane ti doo kurawa kudyawewa, ti cina nanyan zirgin myeine udu lidan kulin Kubrus na uma kese ufune, bara na ufune wa wantin nari ucin. ⁵ Na ti wa din nanyan myeine kupoon Kilikiya nin Bamfiliya, ti da Umira, kagbirin Lisiya. ⁶ Kikane ku soje se uzirgi unuzun Iskandariya na uwa cinu udu Italiya. A taa nari nanye. ⁷ Na a wa

cinu seng ayiri gbardan unin duru nin nijasi kang kupoo Knidus, Na ufunwe nsuna nari ba, bara nani ti cina kusari kucinen Krete, kupoon Salmone. ⁸ Ti cina ngau kurawa kudgawe nin nijasi se na ti wa dak nkankiti na idin yicu Fiya Havens ule na udi kupoo kagberin Lasiya. ⁹ Ti malu nanzu kubi kang, kubin kifu tinuu na Yahudawa tutung malu kafu, unin so nari nin nijasi ti ti ubum nin cine. Bara nani Bulus wunno nani atuff, ¹⁰ anin waro, “Anit, inyene ucin ulele na ti masu uma dak nari nin langzu kull nin duru nimoon gbardang na ma kuturan zerge cas ba, ti lai bite ulang.” ¹¹ Bara nani ku soje ceu kibinai me kitin cikilare nin nanang zirge ashawa imoon ile na Bulus din bellu. ¹² Bara na ufunu wa caun ti so nanye ba, ngbardang nanang cine woro ti cinu kikane. Andi ti wa sa tiduru kagbirin Foniks, liwitine katanari kikane, Ufoniks wadi nin nadanga kupoo ngau kurawa nanyan Krete uwadin yenjun kitene kusarin nucun wui nin kusarin disun wui. ¹³ Na ufunu kusarin disun nwuiye ncizina ukuu batbat, anan kuun zirge yenje nafo idin nin vat nimon ile na I dinin su we. Bara nani I kala inyeneghe inin cine kusarin Krete, kupoon ngau we. ¹⁴ Na I dandauna ba ufunu uद्या, naidin sun nnin ufunu kusarin nu cun nwui cizina ufoo nari. ¹⁵ Na uzirge nkpiliya kidowo tutung na uwasa uyenje kusarin fune ba, ti cino unin nanye ucin cinu nin narik. ¹⁶ Ti cun ligowe kusari lidan nanya kuli libene lo na idin yicu ukaua, nin neu uद्या ti wa se ka zirge kabenen nlai. ¹⁷ Na I nyangtina ti shote itece uzirgi udyawe mun. I wa lanza fiu au to

ma cinu ketene nicicin Nsirtiya, i cino ushote ufunue nyaa nin ghinu. ¹⁸ Ti wa dira kang nin fune ukurtunung nkui ye anang katwa nzirge nutuzuno imoone ifilzino nanya myeine. ¹⁹ Liri lin tate anan latwa nzirge nin nacara mene filizino imoone. ²⁰ Nanya nayiri gbardang na uwui ming niyini nnuzu ba, ufunu udindya nin din kuu nari, vat in ceu nibinai bite ti ma ulai ula nuzu. ²¹ Na iwa cinu piit sa imonli, Bulus nin yisina kiitik nanan katwa nzirge a woro, “Anit ale nkuru fo ini lanzai, na tiwa nuzu nKrete ba, bara ule ulanzun nkule nin diru nimoon ilele. ²² Nene indin ti minu likara nibinai na iwa ti yototo ba, bara na ima diru umong nanya mine ba, ma udirum zirgere. ²³ Bara nin kiitik unan kadura Kutelle ule na meng di ligowe ninghe, ule na indin tumuzunghe tutung - unan kadura me yisin likot nighe ²⁴ anin woro, 'Na uwa lanza fiu ba, Bulus. Uma yisinu nbun nKaisar, unin yene, Kutelle nanyan nkunekune me ana nife vat nale na una cinu nanghinu.' ²⁵ Bara nani, anit, tan kibinai likara bara na inyinna nin Kutelle, au ima so nafo na iwa bellin. ²⁶ Bara nani tima nyanju kitune nadan nanya kurawa kudya.” ²⁷ Na kiitik kin likune nin kin nas ndaa, na tiwa din cin libau lole au nin nanya kurawa kudyan Adriyatik nin kutek kiitik anan katwan zirge din yenju idaa kupoon ngou kurawe. ²⁸ Idumna nmyeine ise abunu likure nin naba, na I dandauna ba ikuru idumna ise abunu likure nin nitaun. ²⁹ I lanza fiu au ima diu kitene natala ituu ucinko unas ligang nzirge inin son ncaa uwui nuzu. ³⁰ Anan katwa nzirge wa din piziru ndina nworu

I filin unin icum, I wadi imalu tuu uzirgi ubene nanya kurawe, idin dursuzu nafo ima tuu umong ucinko nbune. ³¹ Bulus woro indya na soje nin nasoje, “Andi na unit alele nso nanyan nzirge ba nati ma ti ulai ba.” ³² A soje nin werzine tii nzirge isuna unin unyaa. ³³ Na nkanang ncizina udasu, Bulus risa nani ili imonli, a woro, “Kitimone liri lin likure nin na nasari ulele na ileu imonli ba. ³⁴ Bara nani indin putu minu nacara ipiziru imonli ili, bara inan se ulai; na liti lirim tete mene ma wulu ba.” ³⁵ Na abenle nani, ayira uburodi ataa nlira ku niyizi mine vat; anin puco unin acizina ule. ³⁶ Inung nin se likara nibinai, inung ulang cizina ule. ³⁷ Ti wa di akolt aba nin nakut kuzurr nin kutocin nanyan nzirge. ³⁸ Na ileu ibatina nani, I taa uzirge fau na iwa kalza ualkame I tusu nanya kurawe. ³⁹ Na kitin shant, na iyino ugauwe tutung ba. Iyene nlon likoot nin ficicin nanya kurawe icizina ukpilzu sa idi ceu uzirge kikane. ⁴⁰ Bara nani ibunku tii nzerge isuna unin nanya kurawe. I kuru ibunku tii nbune isuna ufunu din koo unin bara nani inyaa udu ficicine. ⁴¹ Ida kan kiti na inuu myeine nzuruku uzirge nin cuun udu kutiin. Lican zirge yisina kikane na uwa sa ucina tutung ba bara nani uzirge cizina uputuzu nara tinana nayin kabarkin myeine. ⁴² Ukpilzu na soje wadi imolso acine vat bara umong mine wa su iyiu nanyan myeine acoo. ⁴³ Udya mine wadi nin si a tucu Bulus ku, bara nani ayira ukpilzu mine; anin woro ule na awasa akafina kurawe adeu nanyan myeine adi yisin kutiine. ⁴⁴ Kagisin na nite nin dofino, among kitene ku ca, among kitene nimon

nanyan nzirge. Nlo libauwe tina se vat bite kaffin kurawe acine.

28

¹ Na idaa nin ghirik cancam, tiyinno idin yicu usibire Umalta. ² Anan kipine nama iwa seru nari nin nilip cas ba, ama iwa susuari ula isere nari vat, bara uwuru nin tituwui nat kubi. ³ Na Bulus npitirino aca ataa ulaku, bara npuu nle, kubuni nuzu ku kantilaghe ucara. ⁴ Na anan kipine nyene finawa kushoe ncaran Bulus, iworo atimme, “Unit ulele fa unan molsu na nit ari na a surto na nya kuli, na ne na kidegene nsuunghe a taa ulai ba.” ⁵ Ama a zalina finawe na nya nla na imon nseeghe ba. ⁶ Iwa din caa iyene ukonu kidowo kikang nkifoghe nworu itene udiu me libi, ama na I dandauna na iyene imon nseghe ba, ikpilya nibinei mine iworo ame unan ncillari. ⁷ Nane ku popo kitene anen waa duku an Go lidan kuli, nin lisa Bублиus. A sereari anin leo nin ghirik ayiri atat. ⁸ Uda soo na upiu nin nyrzunu nkifo ucifin Bублиus, na Bulus ndoo kitine, ataa ghe nlira, atarda ghe acara anin shino ninghe. ⁹ Nwufu ni le imoonne, ngisin nanit lidan kuli alenge na iwa di a cine ba daa kitime, a shino nin ghinu. ¹⁰ Anite tutung taa nari gongong nin likara. Kubi koo natiwa din pitiru kutura ti nyaa, inaa nari ile imon na dinin suu we. ¹¹ Na tipui titat nkata, tipiran nzirgin myen n Iskandariya kubi tituwui lidan kuli, na ana koo nzirge waa di ibari. ¹² Na ti tolon na nya kipin Sirakus, ti soo kikane ayiri atat. ¹³ Ti nuzu kikane ti doo kipin kipin Regiyom. Na lilirum kata, ufunu kadas fita,

na nya na yiri aba, ti doo nya kipin Putiyoli. ¹⁴ Kikane ti see long linuwana iyicilari ti soo nanghinu udu ayiri kuzoor. Na nya na nere tiwa dak Uroma. ¹⁵ Unuzu kikane linuwa na ilanza ubeleng bite, daa piit ida se nari nkasaun Apiyos nin na Danga atat. Na Balus nyene linuwana, a godo Kutelle anin yira akara kibinei. ¹⁶ Kubi koo nati pira Uroma, icino Bulus se ku a soo nin litime nin ku soje na awa din yenjughe. ¹⁷ Na ayiri atat nkata Bulus yicila anit nalimine ale na iwadi anan buun na nya na Yahudawa. Na ida ligowe, aworo ani, “Nuwana, ko nane na taa imon ile na inanza atanda nan kaa bite ba, iwa nakpai nafo kucin n Urshalima nacara na nan Uroma. ¹⁸ Na itirini, usuu minere wa di iciini, bara na iwa se imon woru imolui ba. ¹⁹ Ama na Ayahudawa lirina kitene ni le imon na idinin suu weba, utaayi nfo acara kitin Kaiser, ko nane ne uwa soo fo ndin liru unanzang kitinen min nin. ²⁰ Bara ufo nacara ni, nwaa tirin nyene fi nnin kuru liru nin fi. Bara uyinnu n Israila ntaa inani na teri nin ninyan.” ²¹ Inun woro ghe, “Na tina seru mayerte nnuzu Judiya nbelen fe sa iworo nkan gbana bite na da woro sa ana belin imong imon nanzan litife ba. ²² Ama ti dinin suu tilanza kitife inyanghari ukpliliu fe kiti na lele, bara na arik yiru uliru ulele di litife koweari. ²³ Na ice ghe lisi lirim, anit gbardang daa kiti lisosin me A belin nani ulirue, anin kuru a belle nani ubelen kilari Kutelle. A tenizine nworu ase nibinei mine nbe len Yesu, nnuzu ndukan Musa nin una nin liru nin nuu Kutelle, ucizinu kuidinding udu kuleleng. ²⁴ Among mine wa yinin nin nile

imon na abelle nani, na among yinna ba. ²⁵ Na iyinna nin natimine ba, inyaa kubi koo na Bulus se mbelle ligbulang lirim, “Uruhu Ulau wa liru gegeme na nya unan liru nin nuu Kutelle udu an kaa mine. ²⁶ Aworo, 'Can kiti nanit alele inin belin iworo, “Na nyan lanzu ima lanzu, ama na iba yinnu ba; na nyan yenju ima yenju, ama na iba yenu ba. ²⁷ Kibinei na nit alele ntaa alalang. Atuf mine nlanza nin timang ghe ba, itursu iyizi mine, bara iwa yene nin niyizi mine, inin lanza nin natuf mine, inintutung yinin nin nibinei mine, inin kpilin, meng baa nin shiinu nin ghinu.” ²⁸ Bara nani, usoo uyinin ina tuu nin tuce nnuzu Kutelle cin di Awurmi, tuting iba dinu atuf.” ²⁹ Na ilanza ile imone, Ayahuduwa nyaa, na nyan salin nyinnu na nya mine. ³⁰ Na nya nakus aba cip, Bulus soo na nya kilari me na awa kifo adin biizu, anin seru ale vat na idaa kitime. ³¹ Awa din sun waazi kilari Kutelle anin dursuzo ile imon nbelen Cikilari Yesu Kristi sa fiu. Na umong wantinghe ba.

Amo New Testament
The New Testament in the Amo language of Nigeria
copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Timap (Amo)

Translation by: AFenlason, ALHASSAN SUDA, Chrispher Ishaya, James, Kawusu David, Pungs Makarios, Zephaniah A. Isau, tab04-nig, tab12-nig

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-07-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 6 Jul 2020

cb0040a9-2597-55c7-975b-461d5a397911